

Bachelor Theologie (180 EC)

9. Eindtermen Bachelor Theologie

	Eindterm De student...
1.	heeft inzicht in de aard van de theologie en de wijze waarop gereformeerde theologie nadenkt over God die zich openbaart, en maakt daarbij de traditie vruchtbaar in de hedendaagse context.
2.	a) beschikt over elementaire kennis van en inzicht in de belangrijkste theologische disciplines, namelijk de Bijbelse theologie, de historische theologie, de systematische theologie, en de praktische theologie; b) herkent de belangrijkste wetenschappelijk-theologische begrippen, theorieën, modellen, methoden en paradigma's.
3.	a) bezit elementaire kennis van en inzicht in aan deze disciplines verbonden niet-theologische vakgebieden, met een accent op de Bijbeltalen; b) heeft het vermogen om met het oog op theologische vragen de mogelijkheden van de inbreng van niet-theologische wetenschappen in hoofdlijnen te overzien.
4.	a) heeft inzicht in de plaats en roeping van de theologie binnen het geheel van de wetenschappen en binnen de kerkelijke en maatschappelijke werkelijkheid; b) beschikt over basale kennis van en inzicht in andere (religieuze) stromingen dan het christendom; c) is in staat om de religieuze en theologische dimensies van maatschappelijke vraagstukken te onderkennen, en deze vanuit theologisch perspectief te evalueren.
5.	a) beheerst de basale academische vaardigheden in het kader van theologische vraagstellingen en vakspecifieke methoden, waaronder het correct gebruiken van bronnen en hulpmiddelen; b) kan onderzoeken en samenwerken; kritisch analyseren, synthetiseren en oordeel vormen; argumenteren en discussiëren; gestructureerd schriftelijk en mondeling rapporteren.
6.	a) beschikt over het vermogen om zijn theologische kennis en vaardigheden op een geïntegreerde wijze en vanuit een gereformeerde levensovertuiging te beoefenen in concrete wetenschappelijke, kerkelijke en maatschappelijke vraagstukken; b) heeft basale kennis van en inzicht in de Bijbelse fundering, de theologische doordenking en de praktisch-contextuele gestalte van het gemeente zijn en kan deze kennis communiceren.
7.	a) heeft het vermogen, de geestelijke instelling en de psychosociale attitude om als theoloog te kunnen werken in kerk en samenleving. b) kan werkzaamheden beoefenen als theologisch geschoold medewerker, pastoraal of kerkelijk werker, missionair of evangelisatiewerker, onderwijsgevende, jeugdwerker.
8.	beschikt over het vermogen tot reflectie op de omgang met zichzelf, met medemensen en met God en de bereidheid om in die omgang te groeien.

10. Leerlijnen verplichte BT-modules 2021/2022

De leerlijn *encyclopedische theologie* (kennis) bestaat uit: Bijbelse theologie (BT), Kerkhistorische theologie (HT), Systematische theologie (ST) en Praktische theologie (PT). Het curriculum is zodanig vormgegeven dat de theologische disciplines allen op de daarvoor meest geëigende plek in het curriculum aan bod komen. Er is sprake van een zekere opbouw: het gewicht verschuift geleidelijk van het accent op de voorbereidende modules en de talen naar een accent op BT en PT in het tweede studiejaar, waarna in het derde studiejaar een min of meer gelijke verdeling over de vier disciplines (BT, HT, ST, PT) zichtbaar is. In de master komen alle disciplines aan bod en kiezen de studenten één afstudeerdiscipline. Deze leerlijn sluit aan bij BT-eindoelen 2a, 3b en 4a.

De leerlijn *academische vaardigheden* (vaardigheden) bevat de vaardigheden: Onderzoeken, Kritisch analyseren en synthetiseren (conceptueel denken), Schrijven, Mondeling presenteren, Discussiëren en argumenteren, Samenwerken. Deze leerlijn sluit aan bij BT-eindoelen 2b, 3a, 5a en 5b.

De derde leerlijn gaat over de *student in relatie...* (attitude) tot God (Geestelijke instelling), tot zichzelf en de naaste (Psychosociale attitude), tot de (toekomstige) werkomgeving (Praktische vaardigheden). Deze leerlijn sluit aan bij BT-eindoelen 1, 4b, 4c, 6a, 6b, 7a, 7b en 8.

De leerlijnen 'academische vaardigheden' en 'student in relatie...' zijn per onderdeel uitgesplitst in 3 niveaus, zie onderstaande tabel. Over het algemeen geldt niveau 1 voor BT1, niveau 2 voor BT2 en BT3 en niveau 3 voor de master.

Academische vaardigheden		
Onderzoeken	1	Kan doelgericht informatie en publicaties zoeken, de zoekstrategie zonedig aanpassen, en de aanpak en resultaten systematisch vastleggen. Kan onder begeleiding een nauwkeurige en onderzoekbare probleemstelling formuleren en een daarbij passend eenvoudig onderzoek opzetten, uitvoeren en verslaan.
	2	Kan kritisch en beredeneerd selecteren welke informatie en publicaties bruikbaar zijn gegeven het doel en deze selectie beschrijven en verantwoorden. Kan door anderen uitgevoerde onderzoeken en overzichten van onderzoeken over een bepaald onderwerp kritisch lezen en bediscussiëren. Kan het onderscheid tussen diverse vormen van fundamenteel en praktijkgericht onderzoek adequaat hanteren.
	3	Kan beoordelen en beslissen wanneer voldoende informatie en publicaties beschikbaar zijn gegeven het doel, en de resultaten evalueren (waaronder ook de beperkingen aangeven) in relatie tot de randvoorwaarden zoals tijd, budget en toegankelijkheid van bronnen. Kan publicaties op hoog wetenschappelijk niveau over een theologisch onderwerp kritisch lezen, incl. de relaties tussen theorie, onderzoek, empirie en praktijk. Kan zelfstandig een relevante probleemstelling ontwikkelen en een daarbij passend onderzoek opzetten, uitvoeren en verslaan.
Kritisch analyseren en synthetiseren	1	Kan in een tekst/informatie onderdelen herkennen en aan elkaar relateren, onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken en tussen feiten en meningen, inconsistenties en cirkelredeneringen opmerken, getrokken conclusies beoordelen, en overeenkomsten en verschillen met andere teksten aangeven. Kan meerdere ingrediënten samenvatten en combineren in een eenvoudig ontwerp (bijv. van een analyse, standpunt, model of plan) of schets (bijv. van een situatie of advies).
	2	Kan de gelaagdheid van informatie onderkennen (niveaus van abstractie, argumentatie, e.d.), en signaleren waar sprake is van eenzijdigheid, ongenueanceerdheid, vooringenomenheid, verhullend taalgebruik, ongefundeerde beweringen en overgeneralisatie. Kan tegenwerpingen maken en zelf (andere) verbanden leggen en conclusies trekken. Kan uiteenlopende ingrediënten integreren in een redelijk complex en omvangrijk ontwerp en dat ontwerp theoretisch verantwoorden. Kan slecht gedefinieerde problemen structureren. Kan een ontwerp optimaliseren binnen gegeven randvoorwaarden.
	3	Kan aangeven wat een tekst/informatie bijdraagt aan de kennisontwikkeling op het betreffende gebied, wat de beperkingen ervan zijn, en welke aspecten of problemen onopgelost blijven. Kan een aantal, evt. tegenstrijdige, ingrediënten integreren bij de ontwikkeling van een eigen ontwerp, het ontwerpproces en het resultaat theoretisch verantwoorden, de reikwijdte van het resultaat aangeven, en anticiperen op receptie en gebruik van het resultaat door anderen.

Schrijven	1	Kan met behulp van gestructureerde aanwijzingen voor medestudenten en docenten over een niet te moeilijk onderwerp een samenvattende of rapporterende tekst schrijven die voldoet aan de basiseisen van opbouw, alineagebruik, zinsbouw, woordkeus, interpunctie, spelling, en bronvermeldingen.
	2	Kan met weinig aanwijzingen rapporterende teksten schrijven op niveau 1. Kan met beperkte aanwijzingen een analyse van een probleem en een recensie schrijven begrijpelijk voor een geïnteresseerde theoloog, inhoudelijk consistent en evenwichtig, en in een vloeiende stijl.
	3	Kan met weinig aanwijzingen een zelf te ontwikkelen en te documenteren betoog schrijven over een pittig onderwerp, gericht op een specifiek publiek, uitmondend in heldere conclusies.
Mondeling presenteren	1	Kan ondersteund door trefwoorden en/of illustraties goed verstaanbaar een eigen verhaal presenteren met een duidelijke opbouw en binnen de beschikbare tijd.
	2	Kan ondersteund door trefwoorden en/of illustraties en met adequate lichaamstaal en voldoende oogcontact en in een rustig tempo een duidelijke boodschap of centraal thema presenteren.
	3	Kan ondersteund door diverse media presenteren, het publiek boeien en er inhoudelijk bij betrekken, en met het publiek interacteren.
Discussiëren en argumenteren	1	Kan op basis van bewustwording van en inzicht in diverse vormen en aspecten van argumenteren en fases in een debat als individu argumenteren en een debat analyseren.
	2	Kan argumenteren inzetten als middel om te leren, passende standpunten naar voren brengen en standpunten van anderen begrijpen en waarderen, kennis delen en bijdragen aan discussies en aan het argumentatieproces in een groep.
	3	Kan bij een debat de context waarin het debat plaatsvindt betrekken (maatschappelijk, wetenschappelijk, e.d.) en de rol aangeven die deze context speelt.
Samenwerken	1	Kan bij een eenvoudige taakinhoud bijdragen aan het formuleren van gemeenschappelijke doelen, verdelen van taken, en integreren van resultaten, via face-to-face contact bijdragen aan zorgvuldige informatie, overleg, argumentatie en besluitvorming, bijdragen aan een veilig sociaal klimaat, en medeverantwoordelijkheid dragen voor het product. Kan samenwerken met personen met verschillende achtergronden en referentiekaders.
	2	Kan bij minder eenvoudige taakinhoud deelnemen aan meer complexe vormen van samenwerken, ook met externen buiten de groep, waarbij hogere eisen worden gesteld aan de communicatie door inzet van meer media en andere vormen van communicatie zoals groepsdiscussie via e-mail. Kan risico's signaleren en hanteren.
	3	Kan binnen de groep sociale problemen (helpen) oplossen, de groep naar buiten toe vertegenwoordigen, en samenwerken met een externe partij (bijv. opdrachtgever). Kan aankoersen op een in de context optimaal resultaat.
<i>Student in relatie...</i>		
Geestelijke instelling	1	Is vervuld van liefde voor God en Zijn Woord en kan zijn eigen spiritualiteit ontwikkelen.
	2	Is vervuld van liefde voor God en Zijn Woord, kan zijn eigen spiritualiteit ontwikkelen, weet zich dienaar en is zich bewust van zijn voorbeeldpositie.
	3	Is vervuld van liefde voor God en Zijn Woord, kan zijn eigen spiritualiteit ontwikkelen, weet zich dienaar en is zich bewust van zijn voorbeeldpositie, durft geestelijk gezag te dragen en te accepteren en kan op verbindende wijze reflecteren op spiritualiteit van anderen.
Psychosociale attitude	1	Durft authentiek te zijn en kan reflecteren op eigen handelen en zijn.
	2	Durft authentiek en onafhankelijk te zijn, kan reflecteren op eigen handelen en zijn, is pastoraal bewogen, kan eigen grenzen bewaken, is standvastig en flexibel, kan samenwerken vanuit een coöperatieve grondhouding.
	3	Durft authentiek en onafhankelijk te zijn, kan reflecteren op eigen handelen en zijn, is zelfstandig en pastoraal bewogen, kan eigen grenzen bewaken, is standvastig en flexibel, kan samenwerken vanuit een coöperatieve grondhouding, kan omgaan met kritiek en eigen kwetsbaarheid, durft verantwoordelijkheid te nemen en kan (stressbestendig) omgaan met crisissituaties en werkdruk.
Praktische vaardigheden	1	Kan prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken.
	2	Kan prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken, beheerst communicatieve vaardigheden en kan spreken in het openbaar.
	3	Kan prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken, beheerst communicatieve vaardigheden en kan spreken in het openbaar, heeft pedagogische vaardigheden, kan omgaan met conflicten en kan leidinggeven.

11. Collegeverdeling Bachelor Theologie (BT1 t/m BT3)

Modules	BT1				BT2				BT3			
	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Integratiecolleges				X				X				X
Themadagen			X				X				X	
Persoonlijke en professionele vorming	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Algemene kerkgeschiedenis		2		4	2			2			2	
Apologetiek											3	
Canoniek NT						3						
Canoniek OT						2						
Dogmatiek	2				2			2				2
Ethiek				2		2						
Evangelistiek/Missiologie			2									
Exegese OT					2		4					5
Exegese NT					2	3				3	1	
Filosofie	2	2										
Geschiedenis Oud-Israël							2					
Godsdienstwetenschap		2										
Grieks	6	4	4	4		4		2	2			
Hebreeuws		4	4	4	4		4		4			2
Hermeneutiek Bijbelse theologie			4									
Hermeneutiek systematische theologie			2									
Homiletiek, incl. praktische homiletiek									3	5	3	
Bijbel in context: Inleiding Bijbelwetenschap	4											
Inleiding theologie	2											
Judaïca/Kerk en Israël									3			
Keuzemodule				2				2		4		
Liturgiek										2		
Methodologie/Schrijfpdracht/Bachelorproef			1	1							1	1
Nederlandse Kerkgeschiedenis									2	2		
Praktische theologie					2	3	6	3				
Psychologie		2										
Symboliek									2			
Theologie NT							3				2	
<i>Aantal colleges per week</i>	17	17	18	18	15	18	20	12	17	17	18	11

De cijfers in de gearceerde gedeelten duiden op het aantal college-uren per week.

X = colleges gedurende een aantal dagen per collegeblok, volgens een apart rooster, of individuele begeleiding

12. Schema Bachelor jaar 1 (BT1, propedeuse) – cohort 2021

European Credit Transfer System

MODULE	Bachelor 1 ^e semester		Bachelor 2 ^e semester		Cursusjaar EC
	Blok 1 Thema: De éne God	Blok 2	Blok 3 Thema: De weer- barstige Bijbel	Blok 4	
Integratiecolleges	-	-	-	X	X
Themadagen	-	-	X	-	X
Persoonlijke en professionele vorming	X	X	X	X	X
Algemene Kerkgeschiedenis 1: Vroege Kerk en Middeleeuwen	-	-	-	5	5
Dogmatiek: Methoden en prolegomena	2,5	-	-	-	2,5
Ethiek 1: Inleiding ethiek	-	-	-	2,5	2,5
Evangelistiek/Missiologie 1: Kennismaking met de missio Dei	-	-	2,5	-	2,5
Filosofie 1, 2	2,5	2,5	-	-	5
Godsdienstwetenschap	-	2,5	-	-	2,5
Hebreeuws 1, 2, 3	-	2,5	2,5	2,5	7,5
Hermeneutiek Bijbelse theologie	-	-	2,5	-	2,5
Hermeneutiek systematische theologie	-	-	2,5	-	2,5
Inleiding Bijbelwetenschap: Bijbel in context	2,5	-	-	-	2,5
Inleiding kerkgeschiedenis	-	2,5	-	-	2,5
Inleiding theologie	2,5	-	-	-	2,5
Keuzemodule Grieks 1, 2, 3, 4	5*	2,5*	2,5*	2,5*	12,5
Keuzemodule**	-	-	-	2,5	2,5
Methodologie 1/ Schrijfopdracht BT1	-	-	2,5	X	2,5
Psychologie	-	2,5	-	-	2,5
TOTAAL	15	15	15	15	60

* Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

** Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzemodules pagina 93v aan het einde van de bachelor.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Persoonlijke en professionele vorming

<i>Docent</i>	J.W. van der Zande-de Roo	<i>Module-code</i>	BT1-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Gesprekken, opdrachten, reflectieverslagen en eindpaper	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde bachelor
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 / blok 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt via de mail een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	4 à 6 college-uren per collegeblok volgens apart rooster
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* Het verwerven en ontwikkelen van basale persoonlijke inzichten en vaardigheden, met als doel de effectiviteit te ontwikkelen van het persoonlijk handelen van de student.
De student verwerft:
- kennis van en praktijkervaring met studievaardigheden en timemanagement;
  - inzicht in beroepsmogelijkheden en daarbij behorende competenties;
  - kennis van en kunnen omgaan met (eigen) leerstijlen;
  - vaardigheden in het reflecteren op het eerste (persoon) en tweede (handelen) niveau;
  - basale vaardigheden voor het opzetten van een persoonlijk ontwikkelingsplan.
- Eindtermen* 8
- Leerlijnen* Schrijven, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude
- Studielast* Werkcolleges 16 uur
Gesprekken met de persoonlijk begeleider 2 uur
Papers ter voorbereiding van de gesprekken, reflectieverslagen en eindpaper 3 uur
- Toetseisen*
- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
  - Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.
  - Eindopdracht.
- Aanbevolen literatuur*
- Studievaardigheden*
- Boulay, Doreen du, *Succesvol studeren voor dummies*. Amsterdam: Pearson Addison Wesley, 2010.
  - Essen, T. van en H.C. Schouwenburg, *Overwin je faalangst met de R.E.T.-methode*. Tiel: Lannoo, 2008².
  - Jensen, S., *Dag vriend! Intiem kapitaal in tijden van Facebook, GeenStijl en WikiLeaks*. Rotterdam: Lemniscaat cop, 2012.
  - Pilot, A., *Studeer effectief*. Groningen: Noordhoff, 2012².
  - Ploeg, T. van der, *Mind mappen: Slimmer informatie verwerken en onthouden*. Zaltbommel: Thema, 2013.
  - Tigchelaar, Mark, *Lezen, weten en niet vergeten*. Houten-Antwerpen: Uitgeverij Unieboek Het Spectrum, 2015.
- Persoonlijke ontwikkeling*
- Covey, S.R. e.a., *Prioriteiten: Effectieve keuzes in leven en werk*. Amsterdam/Antwerpen: Business Contact, 2002⁵ of later.
  - Grit, R. e.a., *Competentie-management: Persoonlijk ontwikkelplan*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff, 2007².
  - MacDonald, Gordon, *Breng veerkracht in je leven*. Hoornaar: Gideon, 2006.
- Leerstijlen*
- Hendriksen, J., *Cirkelen rond Kolb: Begeleiden van leerprocessen*. Barneveld: Boom/Nelissen, 2011⁵.
  - <http://www.thesis.nl/kolb>.
  - <http://www.leren.nl/artikelen/2003/leerstijlen.html>.
- Beroepsmogelijkheden*
- Hoek, Jan e.a. (red.), *Praktijkgericht: Handboek voor de hbo-theoloog*. Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum, 2010.

Reflecteren

- Groen, M., *Reflecteren: De basis. Op weg naar bewust en bekwaam handelen*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff, 2006.
- Nijgh, Lida, *Leren reflecteren*. Barneveld: Boom/Nelissen, 2009.

Bijzonderheden Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men SharePoint en de website.

Inleiding Bijbelwetenschap: Bijbel in context

Integratiethema 'De éne God'

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels en dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT1-InIBw-BC
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 1
<i>Tentamendata</i>	2 november, herkansing 13 januari	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week OT 2 college-uren per week NT
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

De student:

- verwerft initiële kennis van de context/*Umwelt* van de Bijbel, van zowel de oudtestamentische als de nieuwtestamentische periode;
- kan basale gegevens inzake instellingen en gewoonten in de tijd van de Bijbel reproduceren;
- is in staat om Bijbelse gegevens te plaatsen in de eigen oud-oosterse c.q. Joods-Hellenistische context;
- leert het belang van de archeologie voor de uitleg van de Bijbel kennen;
- kent de middelen voor het verkrijgen van nadere informatie op genoemde terreinen en weet deze te hanteren.

Eindtermen

1, 2a, 3a, 5a, 5b

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-/werkcolleges over 'de wereld van het OT': 9 uur
Hoor-/werkcolleges over 'de wereld van het NT': 9 uur
Zelfstudie: schriftelijk tentamen: 52 uur (26 uur OT en 26 uur NT)

Toetseisen

Literatuurtentamen

Deel OT

- Borowski, O., *Daily Life in Biblical Times*. Atlanta: SBL, 2003, 13-106. [85 p. cat. 2/3 → 12 uur]
- Roubos, K., 'Bijbelse instellingen', in *Bijbels Handboek I*. Kampen: Kok, 1981 of latere druk, 471-520. [50 p. cat. 1/2 → 14 uur]

Deel NT

- Aalders, G.D.J. Hwzn, 'De Hellenistische wereld', in *Bijbels Handboek IIb*. Kampen: Kok, 1983 of latere druk, 90-116. [25 p. cat. 2 → 5 uur]
- Green, Joel B. and L.M. McDonald (eds.), *The World of the New Testament: Cultural, Social and Historical Contexts*. Grand Rapids: Baker, 2013, hfdst. 1, 2, 8, 9, 11, 14, 18, 26, 36, 38. [110 p. cat. 2 → 21 uur]
- Collegestof.

Aanbevolen literatuur

- Achtemeier, P.J. e.a. (eds.), *Introducing the New Testament: Its Literature and Theology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2001, 1-51.
- Claussen, C. und J. Frey (Hrsg.), *Jesus und die Archäologie Galiläas: Biblisch Theologische Studien 87*. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2008.
- DeSilva, D.A., *An Introduction to the New Testament: Context, Methods & Ministry Formation*. Downers Grove: InterVarsity, 2004.
- Dever, W.G., *What Did the Biblical Writers Know and When Did They Know It? What Archeology Can Tell Us about the Reality of Ancient Israel*. Grand Rapids: Eerdmans, 2001.
- Hoffmeier, J.K., *De archeologie van de Bijbel*. Amsterdam: Ark Media, 2009.

- King, Ph.J. and Lawrence E. Stager, *Life in Biblical Israel*. Library of Ancient Israel; Louisville: Westminster John Knox Press, 2001.
- Kollmann, B., *Einführung in die Neutestamentliche Zeitgeschichte*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2006.
- Malina, B.J., *The New Testament World: Insights from Cultural Anthropology*. Louisville: John Knox Press, 2001.
- Pilch, J.J., *A Cultural Handbook to the Bible*. Grand Rapids: Eerdmans, 2012.

Bijzonderheden Deze module wordt verdeeld tussen de docent OT (6 blokken) en de docent NT (6 blokken): de eerste drie weken OT en de laatste drie weken NT. Het tentamen wordt door beiden beoordeeld. Het eindcijfer voor het tentamen Bijbel in context bestaat uit het gemiddelde tussen het behaalde cijfer voor het deel OT en dat voor het deel NT. Voor elk van de beide onderdelen dient een voldoende gehaald te worden (5,5 en hoger), anders is herkansing nodig.

Filosofie (1 en 2)

<i>Docent</i>	Dr. G.A. van den Brink	<i>Module-code</i>	BT1-Fil1 en BT1-Fil2
<i>Toetsvorm</i>	Twee schriftelijke tentamens	<i>Omvang</i>	2 x 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 x 2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 1 en 2
<i>Tentamendata</i>	22 oktober, herkansing 28 januari (filosofie 1) 21 januari, herkansing 8 april (filosofie 2)	<i>Colleges</i>	Gedurende 2 collegeblokken 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:

- kan de hoofdlijnen van de geschiedenis van de westerse filosofie beschrijven;
- kan enkele, ook voor de theologie relevante, centrale filosofische begrippen, denkkaders, probleemstellingen en zienswijzen omschrijven en interpreteren;
- heeft basiskennis van enkele christelijke denkers.

Eindtermen 3

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Instructie- en hoorcolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 62 uur
Zelfstudie 60 uur

Toetseisen De toetsing bestaat uit twee delen:

1. Deeltoets 1 (blok 1)
  - Brink, G. van den, *Oriëntatie in de Filosofie*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2000 of later, hfdst. 1 t/m 8. [220 p. cat. 2 en 52 p. leesstof → 48 uur]
  - Collegestof. [→ 11 uur]
2. Deeltoets 2 (blok 2)
  - Brink, G. van den, *Oriëntatie in de Filosofie*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2000 of later, hfdst 9-10. [61 p. cat. 2 en 35 p. leesstof → 15 uur]
  - Helm, Paul, *Faith and Understanding*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 1997. [191 p. cat. 2 → 38 uur]
  - Collegestof [→ 10 uur]

Het eindresultaat voor Filosofie is het gemiddelde van Filosofie 1 en Filosofie 2.

Aanbevolen literatuur - Woudenberg, R. van, *Gelovend denken: Inleiding tot een christelijke filosofie*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn Motief, 2004.

Grieks 1 (keuzemodule)

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, een aantal schriftelijke overhoringen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 1
<i>Tentamendata</i>	19 oktober, herkansing 4 januari	<i>Colleges</i>	3 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student maakt zich de grammatica en het vocabulaire van les 1 t/m 12 van *Reading Koine Greek* eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een eenvoudige Griekse tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges, werkcolleges, instructiecolleges 27 uur (6 x 4,5 uur)
Collegevoorbereiding 54 uur
Zelfstudie 59 uur

Toetseisen

- Tentamen *Reading Koine Greek* les 1 t/m 12 en collegestof.
- Een aantal schriftelijke overhoringen over een deel van de stof.

Verplicht aanschaffen

- Bartelink, G.J.M., *Prisma Woordenboek Grieks-Nederlands*. Houten: Prisma, 2017²⁸.
- Decker, Rodney J., *Reading Koine Greek: An Introduction and Integrated Workbook*. Grand Rapids: Baker Academic, 2014.
- Hensels, P.M., *Nieuwtestamentisch Grieks: Een beknopte grammatica*. Bussum: Uitgeverij Coutinho, 2008.

Aanbevolen literatuur

- Bauer, W., *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur*. Berlin: de Gruyter, 1988⁶ of later.
- Murre, J.A., *Lexicon Nieuwe Testament*. Vught: Skandalon, 2016³ of later.
- Nestle, E. & K. Aland, *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸.
- Nuchelmans, J. e.a., *Kleine Griekse Grammatica*. Bussum: Uitgeverij Paul Brand, 2011, 18e herziene druk of later.

Dogmatiek 1: Methoden en prolegomena

Integratiethema 'De éne God'

<i>Docent</i>	Dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	BT1-Dog1-MP
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 1
<i>Tentamendata</i>	28 oktober, herkansing 20 januari	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:

- kan verschillende opvattingen weergeven over de aard en taakstelling van dogmatiek en systematische theologie;
- is in staat deze opvattingen te vergelijken en te waarderen;
- kan verschillende methoden van dogmatiek onderscheiden en waarderen;
- kent de systematisch-theologische posities van sleutelfiguren uit de geschiedenis van de dogmatiek op hoofdlijnen;
- kan de problematiek van de verhouding van theologie, Schrift en cultuur beschrijven en waarderen;

- kan verschillende aspecten die in de prolegomena van de theologie ter sprake komen (Bijbel, Jezus, rede, ervaring, wereld, cultuur, traditie, religie) beschrijven;
- kan een enigermate complexe theologische argumentatie analyseren.

Eindtermen

1, 2a, 2b, 3b, 4a

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
 Collegevoorbereiding 12 uur
 Zelfstudie 49 uur
 De voorbereiding van de colleges bestaat uit onderdelen van de genoemde literatuur onder 'toetseisen'.

Toetseisen

- Berkhof, H., *Inleiding in de studie van de dogmatiek*. Kampen: Kok, 1982. [100 p. cat. 3 → 14 uur]
- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 19-112, 152-188. [130 pag. cat. 3 → 18 uur]
- Genderen, J. van en W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek*. Kampen: Kok, 1993², 17-119, 143-161. [122 p. cat. 2/3 → 20 uur]
- Muis, J., 'Dogmatiek', in Willem J. van Asselt e.a. (red.), *Wat is theologie: Oriëntatie op een discipline*. Zoetermeer: Meinema, 2001, 75-91. [16 pag. cat. 2 → 3 uur]
- Collegestof. [→ 6 uur]

Aanbevolen literatuur

- Bayer, Oswald, *Theologie*, Handbuch Systematischer Theologie 1. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1994.
- Brink, Gijsbert van den, *Een publieke zaak: Theologie tussen geloof en wetenschap*. Zoetermeer: Meinema, 2004.
- Ford, David F., *Theology: A very short introduction*. Oxford: UP, 2013².
- Leonhardt, Rochus, *Grundinformation Dogmatik: Eine Lehr- und Arbeitsbuch für das Studium der Theologie*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2001.
- Sauter, Gerhard, *Zugänge zur Dogmatik: Elemente theologischer Urteilsbildung*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1998.

Inleiding theologie

Integratiethema 'De éne God'

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Module-code</i>	BT1-InlTh
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 1
<i>Tentamendata</i>	9 november, herkansing 25 januari	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

De student:

- heeft kennis van verschillende visies op theologie als wetenschap en de encyclopedische implicaties daarvan;
- heeft een basale kennis van de verschillende theologische disciplines en de belangrijkste theologische thema's;
- kan op een basaal niveau beredeneerde keuzes maken inzake de eigen theologische voorkeuren.

Oorsprong en inhoud van de verschillende theologische disciplines worden uiteengezet. Teksten van belangrijke theologen worden gelezen.

Eindtermen

1, 2a, 2b, 3a, 3b, 4a t/m 4c

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
 Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Brink, G. van den, *Een publieke zaak: Theologie tussen geloof en wetenschap*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2004, 13-221; 260-281. [229 p. cat. 3 → 33 uur]
- Ford, David F., *Theology: A Very Short Introduction*, 2nd ed. Oxford: UP, 2013, 3-176. [173 p. cat. 3 → 25 uur]
- Collegestof. [→ 3 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Adriaanse, H.J. e.a., *Het verschijnsel theologie: Over de wetenschappelijke status van de theologie*. Meppel: Boom, 1987.
  - Adriaanse, H.J. (red.), *Tweestromenland: Over wijsgerige en belijdende theologie*. Leuven: Peeters, 2001.
  - Barth, Karl, *Einführung in die evangelische Theologie*. Zürich: EVZ-Verlag, 1985³ of latere uitgaven) (= *Wat is evangelische theologie? De zwanenzang van Karl Barth*. Kampen: Kok, 1999).
  - Ebeling, G., *Studium der Theologie: Eine enzyklopädische Orientierung*. Tübingen: Mohr, 1975.
  - Kuitert, H.M., *Filosofie van de theologie*. Leiden: Martinus Nijhoff, 1988.
  - Kuyper, A., *Encyclopaedie der Heilige Godgeleerdheid*. Amsterdam: J.A. Wormser, 1908² (3 delen).
  - Pannenberg, W., *Wissenschaftstheorie und Theologie*. Frankfurt a.M.: Suhrkamp, 1973.

Filosofie (1 en 2)

<i>Docent</i>	Dr. G.A. van den Brink	<i>Module-code</i>	BT1-Fil1 en BT1-Fil2
<i>Toetsvorm</i>	Twee schriftelijke tentamens	<i>Omvang</i>	2 x 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 x 2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 1 en 2
<i>Tentamendata</i>	22 oktober, herkansing 28 januari (filosofie 1) 21 januari, herkansing 8 april (filosofie 2)	<i>Colleges</i>	Gedurende 2 collegeblokken 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor meer informatie over deze module pagina 34.

Godsdienstwetenschap

<i>Docent</i>	Drs. B.J. Dikken	<i>Module-code</i>	BT1-Gdw
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 2
<i>Tentamendata</i>	6 januari, herkansing 24 maart	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via e-mail aan de docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen*
- Verwerving van algemene kennis en begrip van de grote niet-christelijke godsdiensten, te weten: 'Indigenous Religions' (primaire religieuze systemen of stamreligies in Afrika, Azië, Australië en Amerika), jodendom (als complementair op de module Judaïca), islam, hindoeïsme en boeddhisme.
  - Dit omvat een kort historisch overzicht, de heilige boeken, de godsdienstige praktijken van alledag, de verschillende stromingen en actuele verschijningsvormen in de huidige tijd.
  - Persoonlijke kennismaking met de religieuze belevingswereld van een aanhanger van een van deze godsdiensten.

Eindtermen 4b, 5b

Leerlijnen Onderzoeken (bronnen worden aangereikt), kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, samenwerken

Studielast Hoorcolleges 6,5 uur
Werkcolleges 2,5 uur
Collegevoorbereiding 6 uur: het maken van een paper in kleine groepjes (aan de hand van onderzoeksvragen en een literatuurlijst), die op de werkcolleges wordt besproken en gepresenteerd.
Verslag van praktische opdracht 3 uur
Zelfstudie 52 uur

- Toetseisen*
- Beaver, Robert P., *The World's Religions: A Lion Handbook*. Oxford: Lion Publishing, 1994², 170-196 ('Hinduïsm'), 222-244 ('Buddhism'). [50 p. cat. 2/3 → 8 uur]
  - Borg, M. ter e.a., *Handboek religie in Nederland: Perspectief, overzicht, debat*. Zoetermeer: Meinema, 2008, hfdst. 8: 'Hindoeïsme' (253-264), hfdst. 9: 'Boeddhisme' (265-281). [26 p. cat. 3 → 4 uur]
  - Esposito, J.L. e.a., *World Religions Today*. Oxford: Oxford University Press, 2017⁶, hfdst. 2: 'Indigenous Religions' (35-60), hfdst. 3: 'Judaïsm' (67-123), hfdst. 5: 'Islam' (183-259). [162 p. cat. 2/3 → 27 uur]
  - Waardenburg, J. e.a., *Islam: Norm, Ideaal en Werkelijkheid*. Weesp: Het Wereldvenster, 1984¹, hfdst. 2: 'Mohammed' (46-63), hfdst. 3 'Koran' (64-89), hfdst. 16: 'Het recht – recente ontwikkelingen' (292-310). [61 p. cat. 3 → 9 uur]
  - Collegestof en de papers van de werkcolleges. [→ 4 uur]
- Aanbevolen literatuur*
- Bowker, J. e.a., *The Cambridge Illustrated History of Religions*. Cambridge: Cambridge University Press, 2002.
  - Eliade, M. e.a., *The Encyclopedia of Religion*. New York: Macmillan, 1987.
  - Lange, N. de e.a., *Modern Judaism: An Oxford Guide*. Oxford: Oxford University Press, 2005.

Grieks 2 (keuzemodule)

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen Schriftelijke overhoringen in overleg	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 2
<i>Tentamendata</i>	11 januari, herkansing 19 maart	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 afgerond

- Leerdoelen* De student maakt zich de grammatica, het vocabulaire en de stamtijden van les 13 t/m 20 van *Reading Koine Greek* eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een eenvoudige Griekse tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).
- Eindtermen* 3a
- Leerlijnen* Praktische vaardigheden
- Studielast* Hoorcolleges, werkcolleges, instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 28 uur
- Toetseisen*
- Tentamen: *Reading Koine Greek*: les 13 t/m 20 en collegestof.
  - Eventueel schriftelijke overhoringen over een deel van de stof.
- Verplicht aanschaffen*
- Zie Grieks 1
- Aanbevolen literatuur*
- Zie Grieks 1

Hebreeuws 1

<i>Docent</i>	Dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT1-Hebr1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 2
<i>Tentamendata</i>	18 januari, herkansing 5 april	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* De student:
- heeft basale kennis van de schrift- en klankleer van het Bijbels Hebreeuws;
  - heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Hebreeuws, betreffende het naamwoord (incl. suffixpronomina), het lidwoord, voorzetsels en voornaamwoorden;
  - heeft (zeer) basale kennis van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws, voornamelijk betreffende de bijvoeglijke bepaling, de status constructus-verbinding, de trappen van vergelijking en de vorming van non-verbale zinnen;
  - heeft zeer basale kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws (partikels en naamwoorden);
  - kan het Hebreeuwse kwadraatschrift lezen, voorlezen, schrijven en transcriberen (incl. Masoretische vocalisatie);
  - kan woordsoorten herkennen en benoemen;
  - kan verbogen vormen herkennen en determineren;
  - kan eenvoudige non-verbale Hebreeuwse zinnen analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
 Collegevoorbereiding 33 uur (11 x 3 uur)
 Zelfstudie 19 uur

- Toetseisen*
- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012, les 1 t/m 19.
  - Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
  - Wordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-3.

Inleiding kerkgeschiedenis

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke	<i>Module-code</i>	BT1-InlKg
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 2
<i>Tentamendata</i>	27 januari, herkansing 29 maart	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* Een kennismaking met de belangrijkste personen, thema's en gebeurtenissen uit de kerk- en theologieggeschiedenis. In de hoor- en werkcolleges wordt een overzicht gegeven van de kerkgeschiedenis van 0-2000.
 De student heeft na afronding van de module kennis van de belangrijkste momenten uit de kerkgeschiedenis, inzicht in welke theologische onderwerpen de eeuwen door een belangrijke rol hebben gespeeld, en een breed overzicht over de geschiedenis van de kerk in het algemeen en die van West-Europa in het bijzonder.

Eindtermen 2a, 2b, 5a

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren

<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges waarin een overzicht gegeven wordt van de kerkgeschiedenis van 0-2000. Hoorcolleges 6 uur Werkcolleges 3 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ McGrath, A.E., <i>Historical Theology: An Introduction to the History of Christian Thought</i>. Oxford: Wiley-Blackwell, 2013². [280 p. cat. 2 → 54 uur] ◦ Collegestof. [→ 7 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Akker, Nico van den en Peter Nissen, <i>Wegen en dwarswegen: Tweeduizend jaar christendom in hoofdlijnen</i>. Amsterdam: Boom, 2009⁴ of eerdere druk. - MacCulloch, D., <i>De geschiedenis van het Christendom</i>. Houten: Spectrum, 2009.

Psychologie

<i>Docent</i>	Drs. A. Heystek	<i>Module-code</i>	BT1-Psy
<i>Toetsvorm</i>	Werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 / blok 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via mail. Laatste dag blok 2: 29 januari, herkansing uiterlijk 16 april	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student beschikt over het vermogen tot reflectie op de omgang met zichzelf en de medemens en de bereidheid om in die omgang te groeien en daarmee over het vermogen, de geestelijke instelling en de psychosociale attitude om als theoloog te kunnen werken in kerk en samenleving. Concreet: de student heeft kennis van, inzicht in, en weet op zichzelf toe te passen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de theorie van de ontwikkelingspsychologie, in het bijzonder over 'nature' en 'nurture'; - de hoofdthema's in de ontwikkeling van het jonge kind met een accent op de gehechtheidstheorie; - de ontwikkeling van het oudere kind met een accent op rolname; - de ontwikkeling van de adolescent met biologische achtergronden, de identiteitsontwikkeling van Erikson en Marcia; - een fasetheorie over de levensloop van de volwassen en oudere mens.
<i>Eindtermen</i>	7a en 8
<i>Leerlijnen</i>	Psychosociale attitude
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie 37 uur Werkstuk 24 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Actieve participatie in hoorcolleges. ◦ Zelfstudie (maken werkstuk). ◦ Lezen boek ontwikkelingspsychologie: Slot, Wim en Marcel van Aken (red.), <i>Psychologie van de adolescentie: Basisboek</i>, 25^e druk of later. Amersfoort: ThiemeMeulenhoff, 2016, 15-271. [256 p. cat. 3 → 37 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Mönks, F.J. (ed), <i>Ontwikkelingspsychologie: Inleiding tot de verschillende deelgebieden</i>. Assen: Gorcum B.B., Koninklijke van, 2015. - Tieleman, Maryke, <i>Levensfasen: De psychologische ontwikkeling van de mens</i>, 4^e druk. Amsterdam: Tieleman & Boom uitgevers, 2019.

Algemene Kerkgeschiedenis 1: Vroege Kerk en Vroege Middeleeuwen

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	BT1-AKg1-VrKVrMe
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, paper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 3
<i>Tentamendata</i>	7 april, herkansing 16 juni	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	Kennis en inzicht verkrijgen in enkele sleutelmomenten, kerndocumenten en hoofdpersonen van de kerk- en theologiegeschiedenis van de vroege kerk tot en met de vroege middeleeuwen voor een verantwoorde visie op de huidige plaats en de taken van kerk en theologie. De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 3b, 4a, 5a
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur (in deze colleges worden o.a. bronteksten geanalyseerd) Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Hauschild, Wolf-Dieter und Volker Henning Drecoll, <i>Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte Band 1, Völlig überarbeitete Neuauflage</i>. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2016, par. 2:6,7,11,12-15, par. 5:4-6,8-10,12 par. 6:1-3,6. [75 p. (alleen hoofdtekst) cat. 1 → 25 uur]. ◦ Ferguson, Everett, <i>Church History. Volume One, From Christ to Pre-Reformation</i>. Grand Rapids: Zondervan, 2005, Chapters 4,5,7,9,11,12,13,15,17,18. [155 p. cat. 2 → 31 uur] ◦ Selderhuis, H.J. (ed.), <i>Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis</i>. Kampen: Kok, 2010 2e druk, 16-56. [35 p. cat. 3 → 5 uur]

Grieks 3 (keuzemodule)

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr3
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen Schriftelijke overhoringen in overleg	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 3
<i>Tentamendata</i>	31 maart, herkansing 10 juni	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 en 2 afgerond

<i>Leerdoelen</i>	De student maakt zich de grammatica, het vocabulaire en de stamtijden van les 21 t/m 27 van <i>Reading Koine Greek</i> eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een ongeziene Griekse tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).
<i>Eindtermen</i>	3a
<i>Leerlijnen</i>	Praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges, werkcolleges en instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 24 uur Zelfstudie 28 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Tentamen: <i>Reading Koine Greek</i> les 21 t/m les 27 en collegestof. ◦ Eventueel schriftelijke overhoringen over een deel van de stof.

- Verplicht
aanschaffen - Zie Grieks 1
- Aanbevolen
literatuur - Zie Grieks 1

Hebreeuws 2

Docent	Dr. H. de Waard	Module-code	BT1-Hebr2
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	Omvang	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	Periode	BT1 / blok 3
Tentamendata	14 april, herkansing 28 juni	Colleges	4 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	Instapeis	Colleges Hebreeuws 1

- Leerdoelen** De student:
- onderhoudt de bij Hebreeuws 1 verworven kennis en vaardigheden;
  - heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Hebreeuws, betreffende het sterke werkwoord, partikels (incl. suffixpronomina) en segolaten;
  - breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden);
  - kan vervoegde vormen van het sterke werkwoord herkennen en determineren;
  - kan eenvoudige Hebreeuwse zinnen analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 33 uur (11 x 3 uur)
Zelfstudie 19 uur

- Toetseisen**
- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012, les 1 t/m 30 en 45-46.
  - Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
  - Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-5 en 7.

Hermeneutiek Bijbelse theologie

Integratiethema 'De weerbarstige Bijbel'

Docent	Prof. dr. H.G.L. Peels en dr. M.C. Mulder	Module-code	BT1-HermBT
Toetsvorm	Essay (deel OT) Portfolio en schriftelijk tentamen (deel NT)	Omvang	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	Periode	BT1 / blok 3
Tentamendata	25 maart, herkansing 21 juni	Colleges	2 college-uren per week OT 2 college-uren per week NT
Inleveren opdracht(en)	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 3	Instapeis	N.v.t.

- Leerdoelen** De student:
- geeft blijk van inzicht in de wijze waarop vooronderstellingen een rol spelen bij de uitleg van de Schrift en het verstaan van de boodschap van de Schrift;
  - is in staat om de uitgangspunten van een gereformeerde Bijbelse hermeneutiek te verwoorden;
  - verwerft kennis van het principe van canonisering (het Woord Gods-karakter van het OT) en weet literaire genres in het OT te onderscheiden;
  - maakt kennis met de wijze waarop het OT geciteerd wordt in het NT, verwerft inzicht in verschillende visies op de functie van citaten in het NT en leert deze op waarde te schatten voor de eigen hermeneutische keuzes.

<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 5a, 5b, 8
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden, schrijven
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 18 uur Collegevoorbereiding 6 uur Zelfstudie: a) Literatuurtentamen OT 23 uur b) Literatuurtentamen NT 23 uur
<i>Toetseisen</i>	<i>Literatuurtentamen</i> Deel OT ◦ Tremper Longman III, <i>Literary Approaches to Biblical Interpretation</i> , in Silva, M. (ed.), <i>Foundations of Contemporary Interpretation</i> . Grand Rapids: Zondervan, 1996. [100 p. cat. 2 → 23 uur] Deel NT ◦ Portfolio collegevoorbereiding (leesvragen bij de behandelde teksten), in te leveren vóór het tentamen. ◦ Schriftelijk tentamen over Green, J.B. (ed.), <i>Hearing the New Testament: Strategies for Interpretation</i> (Second Edition). Grand Rapids: Eerdmans, 2010, hfdst. 1, 3, 4, 7, 13. [95 p. cat. 1/2 → 23 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Bartholomew, C.G., <i>Introducing Biblical Hermeneutics: A Comprehensive Framework for Hearing God in Scripture</i> . Grand Rapids: Baker, 2015. - Bock, D.L. and B.M. Fanning (eds.), <i>Interpreting New Testament Text: Introduction to the Art and Science of Exegesis</i> . Wheaton: Crossway, 2006. - Goldsworthy, G., <i>Gospel-Centered Hermeneutics: Foundations and principles of Evangelical Biblical Interpretation</i> . Nottingham: InterVarsity, 2010. - Houtman, C., <i>De Schrift wordt geschreven: Op zoek naar een christelijke hermeneutiek van het Oude Testament</i> . Zoetermeer: Meinema, 2006. - Oeming, M., <i>Biblische Hermeneutik: Eine Einführung</i> . Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2007 ² . - Zwiep, Arie, <i>Tussen tekst en lezer: Een historische inleiding in de bijbelse hermeneutiek</i> (2 delen). Amsterdam: VU University Press, 2009-2013.
<i>Bijzonderheden</i>	Deze module bestaat uit een deel OT (6 blokuren; door prof. dr. H.G.L. Peels) en een deel NT (6 blokuren; door dr. M.C. Mulder) (de eerste drie weken OT, de laatste drie weken NT). Het eindcijfer van het tentamen is het gemiddelde van het OT-deel en het NT-deel. Een onderdeel moet worden herkanst als men daarvoor lager dan een 5,5 haalt.

Hermeneutiek systematische theologie

Integratiethema 'De weerbarstige Bijbel'

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Module-code</i>	BT1-HermST
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 3
<i>Tentamendata</i>	22 maart, herkansing 5 juli	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: - heeft kennis van verschillende hermeneutische benaderingen; - heeft kennis van de belangrijkste historische ontwikkelingen ten aanzien van de hermeneutiek; - geeft blijk van hermeneutische sensitiviteit in de benadering van de Bijbel en van historische vragen; - heeft een basale kennis van de hermeneutiek van het dogma, en het belang van het dogma voor de hermeneutiek.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 4a, 5b

<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Buijne, Ad de en Hans Burger (red.), <i>Gereformeerde hermeneutiek vandaag: Theologische perspectieven</i>. Barneveld: De Vuurbaak, 2017, 35-62; 145-157. [40 p. cat. 3 → 6 uur] - Huijgen, Arnold, <i>Lezen en laten lezen: Gelovig omgaan met de Bijbel</i>. Utrecht: KokBoekencentrum, 2019. [220 p. cat. 3 → 30 uur] - Zwiep, Arie W., <i>Tussen tekst en lezer: Een historische inleiding in de bijbelse hermeneutiek. Deel II: Van moderniteit naar postmoderniteit</i>. Amsterdam: VU University Press, 2013, 82-121; 169-205; 224-276; 291-327; 369-388. [183 p. cat. 3 → 25 uur]

Integratiecolleges en themadagen

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT1-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 / blok 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	31 januari t/m 2 februari (themadagen) 19 en 20 april (integratiecolleges)

<i>Leerdoelen</i>	Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.G87
<i>Eindtermen</i>	6a, 8
<i>Leerlijnen</i>	Discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten. Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen. Eigen bijdragen door studenten. Bijbelstudie. <ul style="list-style-type: none"> - integratiecolleges 10 uur - themadagen 18 uur - collegevoorbereiding 2 uur
<i>Aanbevolen literatuur</i>	Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied. - Themadagen worden doorgaans elders in Nederland of een van de naburige landen gehouden. Gastsprekers worden uitgenodigd een lezing te geven over het centrale thema en ook worden in dat kader excursies georganiseerd. Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen zo mogelijk een reis naar Israël gepland. - Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht. - Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval het een symposium o.i.d. betreft door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. - Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.

Schrijfopdracht BT1 – Methodologie

<i>Docent</i>	College van hoogleraren / dr. P.L. Rouwendal	<i>Module-code</i>	BT1-SO-M
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 / blok 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren tijdens de oneven collegeweken van beide blokken
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. 30 mei, herkansing 19 augustus	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen methodologie</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - heeft basiskennis en -vaardigheden voor het vinden van relevante informatie, het beoordelen van de kwaliteit van informatie en het adequaat vermelden van de bronnen; - heeft basiskennis en -vaardigheden voor het wetenschappelijk rapporteren en presenteren van onderzoeksresultaten; - kan een onderzoeksplan en werkplan opstellen voor de Schrijfopdracht BT1.
<i>Leerdoelen schrijfopdracht</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - is in staat relevante theologische wetenschappelijke literatuur te verzamelen; - kan zijn bevindingen weergeven in een goed gestructureerde schriftelijke rapportage; - kan daarbij gebruikmaken van hulpmiddelen als internet en databases.
<i>Eindtermen</i>	5a, 5b
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, praktische vaardigheden (nulmeting)
<i>Studielast</i>	<p>Colleges 9 uur Collegevoorbereiding 8 uur Schriftelijk werkstuk 53</p>
<i>Toetseisen methodologie</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Vyhmeister, Nancy, <i>Your Guide to Writing Quality Research Papers: For Students of Religion and Theology</i>. Grand Rapids: Zondervan, 2020. [→ 6 uur] ◦ Huijgen, A. e.a., <i>Beknopt en goed citeren</i>. Apeldoorn: Theologische Universiteit Apeldoorn, 2021, 6e herziene editie. [→ 1 uur] ◦ Collegestof. [→ 1 uur]
<i>Opdrachteisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Het werkstuk moet een omvang hebben van 8 à 10 pagina's (3.500 à 4.500 wrd.), inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en bijlagen (volgens BGC). ◦ De student levert - na een aanvankelijke bestudering van de stof - een opzet in bij de hoogleraar/docent op wiens vakgebied het onderwerp betrekking heeft. In overleg tussen docent en student wordt een vervolgtraject afgesproken. Na goedkeuring van de hoogleraar/docent kan de opdracht worden afgerond, en in drievoud geprint ingeleverd worden bij het secretariaat. De opdracht dient gelijktijdig in pdf ingeleverd te worden via Educator of per mail bij de universiteitssecretaris.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Creme, Ph. and M.R. Lea, <i>Writing at university: A guide for students</i>. Buckingham etc.: Open University Press, 1998. - Delft, D. van e.a., <i>Studeren: Van het ordenen van informatie tot het schrijven van een leesbare scriptie</i>. Amsterdam: Balans, 2002. - Lamers, H.A.J.M., <i>Hoe schrijf ik een wetenschappelijke tekst? Een handleiding om scripties, onderzoeksverslagen, dissertaties en literatuurrapporten te schrijven</i>. Bussum: Coutinho, 1993⁶. - Niezink, L., <i>Kritisch zoeken, denken en evalueren</i>. Groningen: Noordhof Uitgevers, 2017. - Oost, H., <i>Een onderzoek voorbereiden</i>. Baarn: HBUitgevers, 2002 of later. - Oost, H., <i>Een onderzoek rapporteren</i>. Baarn: HBUitgevers, 2002 of later. - Oost, H., <i>Een onderzoek presenteren</i>. Baarn: HBUitgevers, 2004 of later. - Oosterbaan, W., <i>Het schrijven van een leesbare scriptie</i>. Rotterdam: NRC Handelsblad, 2000.

- Het scriptiereglement (op SharePoint en de website).
- Huijgen, A. e.a., *Beknopt en goed citeren*. Apeldoorn: Theologische Universiteit Apeldoorn, 2021, 6^e herziene editie. (BGC) (op SharePoint en de website).

Schrijfvaardigheid

- Daniëls, Wim, *Verbeter uw tekst: Voor wie geen professioneel tekstschrijver is maar toch geregeld teksten moet schrijven en corrigeren*. Den Haag: SDU uitgevers, 1997³.
- Hermans, Mariët, *De kleine schrijfgids: Adviezen voor een goede zinsopbouw, woordkeuze en spelling*. Bussum: Coutinho, 2016⁷.
- *Het Groene Boekje: Woordenlijst Nederlandse taal*. Utrecht: Van Dale Uitgevers, 2015. (ook op <https://woordenlijst.org/>)
- Pak, Dick, *Vlekkeloos Nederlands voor iedereen*. Den Haag: Pak uitgeverij, 2015, 4^e gewijzigde druk.
- Renkema, Jan, *Schrijfwijzer*. Amsterdam: Boom, 2012⁵.
- *Spellingwijzer Onze Taal*. Houten: Prisma, 2015.
- www.beterspellen.nl (dagelijks kort oefenen met taal, spelling en stijl via een vrij account).

Bijzonderheden

Tijdpad:

- *Week 34*
Het Coho bepaalt welke twee hoogleraren de Schrijfopdrachten begeleiden.
- *Week 46*
Het Coho stelt i.o.m. dr. Rouwendal onderwerpen en onderzoeksvragen vast voor de Schrijfopdracht en wijst die toe aan de student. De student oriënteert zich op het onderwerp, waarna er een bijeenkomst met de begeleider wordt gepland.
- *februari-juni:*
Tweewekelijkse colleges methodologie en consultatie door dr. Rouwendal:
  - *Week 1:*
De student formuleert een onderzoeksplan met literatuurlijst en legt die voor aan de begeleider.
  - *College 1:*
Bespreking van het ingeleverde plan voor de Schrijfopdracht en de daarbij behorende onderzoeksvraag en literatuurlijst met de begeleider, in groepsverband. Een week voorafgaand aan de bijeenkomst uploaden de studenten hun werk op Educator, zodat medestudenten en de begeleider er kennis van kunnen nemen.
  - *College 2:*
Bespreking van de eerste, inleidende paragraaf, waarin de onderzoeksvraag, de deelvragen en de te volgen methode helder geformuleerd worden.
  - *College 4-6: Bespreking van het verdere onderzoek en de conclusie*
- Inleveren eindversie Schrijfopdracht bij de begeleider met het oog op verkrijgen van toestemming voor inleveren bij het Coho.
De definitieve versie dient in drievoud ingeleverd te worden bij het secretariaat,. Tegelijkertijd dient de opdracht ingeleverd te worden via Educator. In de vergadering van het Coho wordt het werkstuk besproken en het cijfer vastgesteld aan de hand van het beoordelingsformulier van de begeleider en dr. Rouwendal.
Het ingevulde beoordelingsformulier (inclusief cijfer en feedback) ontvangt de student van zijn begeleider.

Algemene Kerkgeschiedenis 2: Middeleeuwse Kerk- en Theologiegeschiedenis

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	BT1-AKg2-MeKThg
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, paper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 4
<i>Tentamendata</i>	1 juli, herkansing 27 augustus	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

Kennis en inzicht verkrijgen in enkele sleutelmomenten, kerndocumenten en hoofdpersonen van de kerk- en theologiegeschiedenis van de Middeleeuwse Kerk- en

Theologiegeschiedenis voor een verantwoorde visie op de huidige plaats en de taken van kerk en theologie. De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.

<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 3b, 4a, 5a
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur (in deze colleges worden o.a. bronteksten geanalyseerd) Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Hauschild, Wolf-Dieter und Volker Henning Drecoll, <i>Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte Band 1, Völlig überarbeitete Neuauflage</i>. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2016, par. 6:9-15, par. 8:11-14, par. 9:11, par. 10:4,5,7,9-11,13-19. [96 p. (alleen hoofdtekst) cat. 1 → 32 uur]. ◦ Ferguson, Everett, <i>Church History. Volume One, From Christ to Pre-Reformation</i>. Grand Rapids: Zondervan, 2005, Chapters 20-24. [85 p. cat. 2 → 17 uur] ◦ Selderhuis, H.J. (ed.), <i>Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis</i>. Kampen: Kok, 2010 2e of latere druk, 61-118 en 147-213. [84 p. cat. 3 → 12 uur]

Evangelistiek/Missiologie 1: Kennismaking met de missio Dei

Integratiethema 'De weerbarstige Bijbel'

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	BT1-Evan-KMD
<i>Toetsvorm</i>	Vorbereiding en presentatie reflectieverslag, werkverslag 'intercultureel Bijbellezen', en beknopt schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 4
<i>Tentamendata</i>	17 juni, herkansing 23 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen*
- Het leren benoemen, beschrijven, onderscheiden, samenvatten, interpreteren, waarderen en evalueren van de hoofdlijnen van de Bijbelse fundering in relatie tot een eerste verkennende theologische doordenking van zending en evangelisatie.
  - Het leren onderscheiden, interpreteren, waarderen en evalueren van de interpretatie van de Bijbel vanuit verschillende culturele achtergronden.
  - Het leren kennen en beschrijven van de hoofdlijn van de geschiedenis van de zending en de evangelisatie.

Eindtermen 1, 4a t/m 4c, 5b, 6a, 7a, 7b, 8

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling

Studielast Colleges 9 uur
Opdrachten 18 uur
Zelfstudie 43 uur

- Toetseisen* De toetsing bestaat uit 3 elementen:
1. een in groepsverband voor te bereiden reflectieverslag, en (gezamenlijke) presentatie daarvan, n.a.v.: Goheen, Michael W. (ed), *Reading the Bible Missionally*. Grand Rapids: Eerdmans, 2016, 28-44, 107-123 en 175-193. [54 p. cat. 2/3 → totaal inclusief gezamenlijke verwerking 12 uur]
N.B.: omdat er geen individuele presentatie plaatsvindt, behoort er bij het reflectieverslag een procesverslag met daarin de verantwoording van ieders bijdrage aan het geheel, naast een beschrijving van de activiteiten die tot de vorming van het reflectieverslag hebben geleid.
  2. Een werkverslag van een lees oefening 'intercultureel Bijbellezen'. [6 uur]
N.B.: tot het werkverslag behoort niet alleen een beschrijving van de gehouden lees oefening, maar ook een korte evaluerende reflectie daarop met aandacht voor de leermomenten in deze oefening.

3. Daarnaast wordt een tentamen afgenomen over de volgende literatuur:
- Collegestof. [→ 2 uur]
  - Goheen, Michael W. (ed.), *Reading the Bible Missionally*. Grand Rapids: Eerdmans, 2016, 3-27, 263-281 en 285-298. [57 p. cat. 2/3 → 8 uur]
  - Goheen, Michael W., *Introducing Christian Mission Today: Scripture, History and Issues*. Downers Grove: IVP, 2014, 15-186. [170 p. cat. 2 → 33 uur]

Aanbevolen literatuur

- Bavinck, J.H., *Inleiding in de Zendingwetenschap*. Kampen: Kok, 1954.
- Doleweerd, J.H. van e.a., *Gij zult mijn getuigen zijn: Zending in bijbels perspectief*. Houten: Den Hertog, 2006.
- Goheen, M.W., *Introducing Christian Mission Today: Scripture, History and Issues*. Downers Grove: IVP, 2014.
- Köstenberger, Andreas J. and Peter T. O'Brien, *Salvation to the Ends of the Earth: A biblical theology of mission*. Downers Grove: IVP, 2001.
- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions: A Biblical, Historical and Practical Survey*. Grand Rapids: Baker Academic, 2004.
- Ott, C. e.a., *Encountering Theology of Mission: Biblical Foundations, Historical Developments and Contemporary Issues*. Grand Rapids: Baker Academic, 2010.
- Sunquist, Scott W., *Understanding Christian Mission: Participation in Suffering and Glory*. Grand Rapids: Baker Academic, 2013.
- Terry, John Mark and Robert L. Gallagher, *Encountering the History of Missions: From the Early Church to Today*. Grand Rapids: Baker Academic, 2017.
- Versteeg, J.P. e.a., *Gij die eertijds verre waart... Een overzicht van de geschiedenis en taken van de zending*. Utrecht: De Banier, 1978.
- Versteeg, J.P., 'Opdracht in viervoud', in W.J. Bouw (red.), *Evangelisatie: Wat verstaan we er onder?* Kampen: Kok, 1981.
- Verkuyl, J., *Inleiding in de nieuwere zendingwetenschap*. Kampen: Kok, 1975.
- Verkuyl, J., *Inleiding in de evangelistiek*. Kampen: Kok, 1978.
- Verkuyl, J., *Zijn alle godsdiensten gelijk?* Kampen: Kok, 1984.

Grieks 4 (keuzemodule)

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr4
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 4
<i>Tentamendata</i>	21 juni, herkansing 24 augustus	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1-3 afgerond

Leerdoelen De student maakt zich de grammatica, het vocabulaire en de stamtijden van les 28 t/m 33 van *Reading Koine Greek* eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een ongeziene Griekse tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges, werkcolleges en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 28 uur

Toetseisen ◦ *Reading Koine Greek*: les 28 t/m 33 en collegestof.

Verplicht aanschaffen - Zie Grieks 1

Aanbevolen literatuur - Zie Grieks 1

Hebreeuws 3

<i>Docent</i>	Dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT1-Hebr3
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 4
<i>Tentamendata</i>	7 juli, herkansing 26 augustus	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 1 met goed gevolg afgelegd

Leerdoelen De student:

- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-2 verworven kennis en vaardigheden;
- heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Hebreeuws, betreffende de werkwoorden met suffixen, de gutturaal-werkwoorden, de zwakke werkwoorden (I-aleph; I-nun; I-waw/yod; II=III) en het telwoord;
- breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (werkwoorden);
- kan vervoegde vormen van het sterke en zwakke werkwoord (incl. suffixen) herkennen en determineren;
- kan met behulp van verklarende aantekeningen eenvoudige Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 33 uur (11 x 3 uur)
Zelfstudie 19 uur

Toetseisen

- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012, les 1-39 en 45-46, én Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 50 werkwoorden).
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-5 en 7.

Ethiek 1: Inleiding ethiek

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Module-code</i>	BT1-Eth1-InlEth
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / blok 4
<i>Tentamendata</i>	14 juni, herkansing 31 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Verwerven van kennis van en inzicht in ethiek, christelijke ethiek, het eigene van christelijk-theologische ethiek, en haar plaats tussen andere vormen van morele bezinning, de verhouding tussen dogmatiek en ethiek, en enkele kernbegrippen uit de morele bezinning.

Eindtermen 1 t/m 5

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoor-/werkcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Wells, Samuel e.a., *Introduction Christian Ethics. Second edition*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 2017, 1-231. [231 p. cat. 1/2 → 58 uur]
- Collegedictaat. [→ 3 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Douma, J., *Grondslagen christelijke ethiek*. Christelijke ethiek 1. Kampen: Kok, 1999.
  - Honecker, Martin, *Einführung in die Theologische Ethik: Grundlagen und Grundbegriffe*. Berlin: De Gruyter, 1990.
  - Kress, Hartmut, 'Theologische Ethik', in Hartmut Kress und Karl Fritz Daiber, *Theologische Ethik–Pastoralsoziologie. Grundkurs Theologie VII*. Stuttgart: Kohlhammer, 1996.

Integratiecolleges en themadagen

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT1-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 / blok 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	31 januari t/m 2 februari (themadagen) 19 en 20 april (integratiecolleges)

Zie voor informatie over deze module pagina 44.

13. Schema Bachelor jaar 2 (BT2) – cohort 2020

European Credit Transfer System

MODULE	Bachelor 3 ^e semester		Bachelor 4 ^e semester		Cursusjaar EC
	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	
Integratiecolleges	-	-	-	2,5	2,5
Themadagen	-	-	X	-	X
Persoonlijke en professionele vorming	X	X	X	X	X
Master I/II kritiekcollege	X	X	X	X	X
Algemene Kerkgeschiedenis 3, 4	2,5	-	-	2,5	5
Canoniek Oude testament	-	2,5	-	-	2,5
Canoniek Nieuwe testament	-	3,75	-	-	3,75
Dogmatiek 2, 3	2,5	-	-	2,5	5
Ethiek 2: Fundamentele ethiek	-	2,5	-	-	2,5
Exegese en Theologie Oude Testament 1	-	-	2,5	-	2,5
Exegese Nieuwe Testament 1	-	1,25	-	-	1,25
Geschiedenis Oud-Israël	-	-	2,5	-	2,5
Grieks 5, 6	-	2,5	-	2,5	5
Hebreeuws 4, 5	2,5	-	2,5	-	5
Inleiding Exegese OT/NT	5	-	-	-	5
Praktische theologie 1 t/m 5	2,5	2,5	5	2,5	12,5
Theologie Nieuwe Testament: Evangelien, Openbaring	-	-	2,5	-	2,5
Keuzemodule *	-	-	-	2,5	2,5
TOTAAL	15	15	15	15	60

* Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzemodules pagina 93v aan het einde van de bachelor.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Persoonlijke en professionele vorming

<i>Docent</i>	J.W. van der Zande-de Roo	<i>Module-code</i>	BT2-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Gesprekken, opdrachten, reflectieverslagen en eindpaper	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde bachelor
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / blok 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt via de mail een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	4 college-uren per collegeblok volgens apart rooster
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Het verwerven en ontwikkelen van basale persoonlijke en professionele vaardigheden en inzichten, met als doel de effectiviteit te ontwikkelen van het persoonlijk handelen van de student.

De student verwerft in dat kader:

- kennis van de betekenis van manifesteren van zichzelf en het verbinden met de ander;
- basale kennis van communicatievaardigheden;
- kennis van en het om kunnen gaan met (eigen) kernkwaliteiten;
- enige kennis van transactionele analyse en weet dit op basale wijze praktisch toe te passen;
- vaardigheid in het opstellen van een persoonlijk ontwikkelingsplan.

Eindtermen 8

Leerlijnen Schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast Werkcolleges 12 uur
Gesprekken met persoonlijk begeleider 2 uur
Papers ter voorbereiding van de gesprekken en reflectieverslagen t.b.v. portfolio 3 uur

Toetseisen

- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
- Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.
- Persoonlijk ontwikkelingsplan.

Aanbevolen literatuur

Persoonlijke ontwikkeling

- Adriaansen, M. en J. Caris, *Elementaire sociale vaardigheden*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 2011³.
- Dieterich, M., *Ontspannen leven: Omgaan met stress en spanningen*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1998.
- Horst, Willem van der, *Met beide benen op de grond: God ontdekken in je levensverhaal*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn Motief, 2014.
- Seiwert, L.J. e.a., *Het ABC van de persoonlijkheid: Uzelf en anderen beter begrijpen met het DISC persoonlijkheidsprofiel*. Remchingen: Persolog, 2012⁸.

Studievaardigheden

- Janssen, Bianca, *Doelmatig werken kun je leren*. Hilversum: Attrakt BV, 2013.
- Vloeberghs, Isabelle, *Focus op faalangst: Faalangst begrijpen en aanpakken*. Brussel: University Press Antwerp, 2015².

Communicatie

- Schulz von Thun, F., *Hoe bedoelt u? Een psychologische analyse van de menselijke communicatie*. Groningen: Wolters-Noordhoff, 2003².
- Smit, J.H., *Tot de kern komen: De kunst van het pastorale gesprek*. Kampen: Kok, 2007².

Kernkwaliteiten

- Ofman, D., *Hé ik daar...?! Ontdek en ontwikkel je persoonlijke kernkwaliteiten met het kernkwadrant*. Utrecht: Servire, 2007.
- Evelein, F en F. Korthagen, *Werken vanuit je kern: Professionele ontwikkeling vanuit kwaliteiten, flow en inspiratie*. Amsterdam: Uitgeverij Boom Nelissen, 2013².

Transactionele analyse

- Genderen, Hannie van e.a., *Patronen doorbreken: Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen*. Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds, 2018¹⁷.
- Thunnissen, Moniek en Anne de Graaf (red.), *Leerboek Transactionele Analyse*. Utrecht: De Tijdstroom, 2013.

Bijzonderheden Zie voor meer literatuur ook onder de betreffende kopjes bij Persoonlijke en professionele vorming BT1.

Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men SharePoint.

Algemene Kerkgeschiedenis 3: Luther en de Reformatie

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	BT2-AKg3-LuthRef
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en leesverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / blok 1
<i>Tentamendata</i>	18 oktober, herkansing 28 januari	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 3	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 1

- Leerdoelen**
- Het verwerven van kennis van en inzicht in de persoon en het werk van Martin Luther en de geschiedenis van kerk en theologie van de vroege Reformatie.
  - Bronteksten uit deze periode zelfstandig kunnen analyseren.
  - In staat zijn om de relevantie te beoordelen van de eerstgenoemde doelstelling voor de huidige situatie van kerk en theologie.
  - In staat zijn om een wetenschappelijk werkstuk over een persoon of thema uit deze periode te maken en dit te presenteren.
  - Oog krijgen voor historische patronen en ontwikkelingen en met name voor de betekenis van het begrip 'reformatorisch'.
  - In staat zijn de opgedane kennis praktisch te maken voor prediking en pastoraat.

Eindtermen 1, 2, 3b, 4a, 5, 8

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren

Studielast
Hoorcolleges 9 uur
Leesverslag 16 uur
Zelfstudie 45 uur

- Toetseisen**
- Woodbridge, John D. and Frank A. James, III, *Church History Volume Two 'From Pre-Reformation to the Present Day'*. Grand Rapids: Zondervan, 2013, chapters 1, 2, 5. [110 p. cat. 2 → 22 uur]
  - Lindberg, Carter (ed.), *The Reformation Theologians*. Oxford: Blackwell Publishers, 2002, hfdst. 2 t/m 5, 8, 9, 20 t/m 24. [95 p. cat. 2 → 23 uur]
  - Collegestof.
  - Leesverslag (1.600-2.000 wrd.) van Herman J. Selderhuis, *Luther: Een mens zoekt God*. Apeldoorn: De Banier, 2016. [260 p. leesstof → 16 uur] Óf: Herman J. Selderhuis, *Martin Luther: A spiritual biography*. Wheaton, Illinois: Crossway, 2017.

Dogmatiek 2: God de Zoon

<i>Docent</i>	Dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	BT2-Dog2-GZn
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / blok 1
<i>Tentamendata</i>	21 oktober, herkansing 20 januari	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen** De student:
- kan verschillende opvattingen weergeven over a. (erf)zonde, b. persoon en werk van Jezus Christus, c. verzoening;

- is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden;
- kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen;
- kan een beredeneerde keuze maken in het debat over de methode van de christologie en in het debat over de vraag of christologie het hart is van de theologie;
- kan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritisieren vanuit Bijbelse gegevens;
- kan complexe theologische teksten (op de bovengenoemde gebieden) samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.

Eindtermen 1, 2, 4a, 4c, 5, 6a

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 37 uur

- Toetseisen*
- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 230-308 en 395-442. [127 p. cat. 3 → 18 uur]
  - Genderen, J. van en W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek*. Kampen: Kok, 1993², 292-352, 354-399, 402-490. [206 p. cat. 2/3 → 34 uur minus 24 uur (voorbereiding colleges) → 10 uur]
  - Iwand, Hans Joachim, "Sed originale per hominem unum." Ein Beitrag zur Lehre vom Menschen', in id., *Glaubensgerechtigkeit: Gesammelte Aufsätze*, ed. Gerhard Sauter. München: Chr. Kaiser Verlag, 1980, 2:171-193. [22 p. cat. 2 → 4 uur]
  - Collegestof. [→ 5 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Bauckham, Richard J., *Jesus and the God of Israel: God Crucified and Other Studies on the New Testament's Christology of Divine Identity*. Grand Rapids: Eerdmans, 2008.
  - Beek, A. van de, *Jezus Kurios: Christologie als hart van de theologie. Spreken over God 1.1*. Kampen: Kok, 1998.
  - Bockmuehl, Markus N.A., *The Cambridge Companion to Jesus*. Cambridge: UP, 2001.
  - Crisp, Oliver D., *Divinity and Humanity: The Incarnation Reconsidered*. Cambridge: UP, 2007.
  - Kasper, Walter, *Jesus der Christus*. Mainz: Grünewald, 1998¹².
  - Kooi, C. van der, *Hinkelen binnen de lijnen: Krijtstreden voor een christologie*. Kampen: Kok, 1999.
  - Pannenberg, Wolfhart, *Grundzüge der Christologie*. Gütersloh: G. Mohn, 1964.

Hebreeuws 4

<i>Docent</i>	Dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT2-Hebr2
<i>Toetsvorm</i>	Woordjestoets, schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / blok 1
<i>Tentamendata</i>	28 oktober, herkansing 25 januari	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 1	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 2 met goed gevolg afgelegd, colleges Hebreeuws 3 gevolgd

- Leerdoelen* De student:
- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-3 verworven kennis en vaardigheden;
  - heeft basale kennis van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;
  - breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (werkwoorden);
  - kan eenvoudige Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen 3, 5

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden

<i>Studielast</i>	Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 22 uur (11 x 2 uur) Zelfstudie 15 uur Schriftelijk werkstuk 15 uur
<i>Toetseisen</i>	<p><i>Woordjestoets:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>. Leiden: Brill, 2012, woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 100 werkwoorden). ◦ Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-5 en 7. <p><i>Tentamen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Syllabus syntaxis Bijbels Hebreeuws (selectie, door de docent op te geven). ◦ Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>. Leiden: Brill, 2012. ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012. ◦ Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 20 verzen). <p><i>Schriftelijk werkstuk:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Een geannoteerde vertaling van enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel (totaal ong. 20 verzen; door de docent op te geven).
<i>Te gebruiken</i>	<p><i>Editie Hebreeuwse Bijbel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Biblia Hebraica Stuttgartensia</i> (BHS). Stuttgart, 1977 of later. <p><i>Woordenboeken:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Broers, P.D.H., <i>Woordenboek van het Bijbels Hebreeuws</i>. Nieuw-Lekkerland: De Haan Boeken, 2007 of later. - Clines, D.J.A. (ed.), <i>The Dictionary of Classical Hebrew</i>. 8 Volumes. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1993-2011. - Gesenius, W. und F. Buhl, <i>Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch über das Alte Testament</i>. Leipzig: F.C.W. Vogel, 1915¹⁶ of later. - Koehler, L. & W. Baumgartner, <i>Lexicon in Veteris Testamenti Libros + Supplementum</i>. Leiden: Brill, 1953, herdruk 1973. - VanGemeren, W.A. (ed.), <i>New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis</i>. 5 Volumes. Carlisle: Paternoster, 1997.

Inleiding Exegese OT/NT

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Module-code</i>	BT2-InExOT/NT
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen (OT + NT), exegetisch werkstuk (OT) en exegepaper (NT)	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2,5 uur	<i>Periode</i>	BT2 / blok 1
<i>Tentamendata</i>	8 november, herkansing 10 januari	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week OT 2 college-uren per week NT
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Inleveren exegetisch werkstuk OT uiterlijk drie dagen vóór het tentamen	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1 en 2 en Grieks 1 en 2

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - maakt zich de belangrijkste methodische stappen in de exegese eigen en schrijft een eerste eigen (beknopte) exegese; - leert de hulpmiddelen voor de exegese kennen en gebruiken; - verwerft elementaire kennis over de tekstgeschiedenis en tekstkritiek van OT en NT; - oefent in het omgaan met tekstkritische vragen.
-------------------	---

<i>Eindtermen</i>	2a, 2b, 3a, 5a, 5b
-------------------	--------------------

<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, samenwerken, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	<p><i>Deel OT: 70 uur</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Werkcolleges 4,5 uur Hoorcolleges 4,5 uur Collegevoorbereiding 7 uur Exegetisch werkstuk OT 24 uur Zelfstudie tentamen deel OT 30 uur <p><i>Deel NT: 70 uur</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 5 uur Zelfstudie tentamen deel NT 41 uur Exegepaper NT 15 uur
<i>Toetseisen</i>	<p><i>Deel OT:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Exegetisch werkstuk (max. 2.000 wrd.). [→ 24 uur] ◦ Schriftelijk tentamen over Dictaat Inleiding Exegese OT. [→ 30 uur] <p><i>Deel NT:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Schriftelijk tentamen over: <ul style="list-style-type: none"> - Collegestof Inleiding Exegese NT, incl. paper 'Sigla'. [→ 3 uur] - Bock, D.L. and B.M. Fanning (eds.), <i>Interpreting the New Testament Text: Introduction to the Art and Science of Exegesis</i>. Wheaton: Crossway, 2006, hfdst. 1, 2, 5-9, 11, 12. [174 p. cat. 2 → 34 uur] - Inleiding op <i>Novum Testamentum Graece</i>. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸. [30 p. relevant, op college besproken, leesstof → 4 uur]. ◦ Oefening met stappenplan exegese: paper van 2.000 wrd. [→ 15 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Brink, G. van den, <i>Van Koinè tot Canon: De overlevering van het Griekse Nieuwe Testament</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 1995. - Lange, A. and E. Tov (eds.), <i>Textual History of the Bible. Volume 1A and 1B</i>. Leiden/Boston: Brill, 2016 en 2017. - Metzger, B.M., <i>The Text of the New Testament: Its Transmission, Corruption and Restoration</i>. New York: Oxford University Press, 1992. - Tov, E., <i>Textual Criticism of the Hebrew Bible: Revised and Expanded Edition</i>. Minneapolis: Fortress, 2012³. - Fischer, A.A., <i>Der Text des Alten Testaments: Neubearbeitung der Einführung in die Biblia Hebraica von Ernst Würthwein</i>. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2009. - Themanummer 'De Bronteksten van de Bijbel', <i>Met Andere Woorden</i>, 16/3-4 (2016).
<i>Bijzonderheden</i>	<p>Aanschaffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Biblia Hebraica Stuttgartensia</i>. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1977 of later. - <i>Novum Testamentum Graece</i>. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸. <p>- Deze module bestaat uit een deel OT (6 blokuren; door prof. dr. H.G.L. Peels) en een deel NT (6 blokuren; door dr. M.C. Mulder). Het eindcijfer van het tentamen is het gemiddelde van het OT-deel en het NT-deel. Een onderdeel moet worden herkanst als men daarvoor lager dan een 5,5 haalt. Het exegetisch werkstuk OT en NT dienen beide eveneens voldoende te zijn (waardering: onvoldoende/voldoende/goed/excellent).</p>

Praktische theologie 1: Inleiding praktische theologie/Spiritualistiek

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	BT2-PT1-InIPT/Spir
<i>Toetsvorm</i>	<i>Inleiding praktische theologie:</i> Portfolio met daarin de uitwerking van de verschillende toetsopdrachten <i>Spiritualistiek:</i> Portfolio met daarin de uitwerking van de verschillende toetsopdrachten	<i>Omvang</i>	2,5 EC (1,25 EC Inleiding praktische theologie en 1,25 EC Spiritualistiek, waarvan 2 x 0,25 voor stage)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / blok 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 x 1 college-uur per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via portfolio Teams volgens uitgereikt schema	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p><i>Inleiding praktische theologie:</i> De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - heeft inzicht in verschillende visies op praktische theologie en kan beargumenteren wanneer sprake is van een gereformeerde visie; - kan een presentatie waarin gebruikgemaakt wordt van statistieken op een verantwoorde manier interpreteren; - maakt tijdens de stage kennis met enkele elementaire manieren van praktisch-theologisch onderzoek door middel van bestuderen van brondocumenten en het houden van interviews; - is in staat beknopt schriftelijk verslag te doen van zijn ervaringen aan de hand van de stageopdrachten in de Stagenota en daarin te verwerken wat tijdens deze colleges bestudeerd is. <p><i>Spiritualistiek:</i> De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - heeft inzicht in verschillende visies op wat onder spiritualiteit verstaan wordt en kan verschillende stromingen duiden; - kan op een adequate manier de 'spirituele ligging' van de gemeente omschrijven en theologisch evalueren; - is in staat beknopt schriftelijk verslag te doen van zijn ervaringen aan de hand van de stageopdrachten in de Stagenota en daarin te verwerken wat tijdens deze colleges bestudeerd is.
<i>Eindtermen</i>	<p><i>Inleiding praktische theologie:</i> 1, 2, 3b, 4, 5, 6b, 7</p> <p><i>Spiritualistiek:</i> 1, 2, 3b, 4, 6a, 7, 8</p>
<i>Leerlijnen</i>	Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psychosociale attitude
<i>Studielast</i>	<p><i>Inleiding praktische theologie:</i> Colleges 4,5 uur Collegevoorbereiding 4,5 uur Zelfstudie 18 uur Paper/reflectieverslag 8 uur</p> <p><i>Spiritualistiek:</i> Colleges 4,5 uur Collegevoorbereiding 4,5 uur Zelfstudie 18 uur Paper/reflectieverslag 8 uur</p>

- Toetseisen**
- Inleiding praktische theologie:*
- Kater, M.J., *Liever langer luisteren: Een focus op de communicatie van het Woord in de 21e eeuw*. Apeldoornse Studies 70. Apeldoorn: TUA, 2017, 23-39. [16 p. cat. 2 → 3 uur].
  - Osmer, Richard R., *Practical Theology: An Introduction*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans, 2008, 79-173. [94 p. cat. 2 → 13 uur]
  - Collegestof. [→ 2 uur]
- Spiritualistiek:*
- Plaisier, Arjan, *Zorg voor de ziel: Spiritueel leven vanuit de christelijke traditie*. Utrecht: KokBoekencentrum, 2020. [220 p. leesstof → 16 uur]
  - Collegestof. [→ 2 uur].
- Aanbevolen literatuur**
- Inleiding praktische theologie*
- Immink, Gerrit en Roest, Henk de, *Praktische theologie in meervoud. Identiteit en vernieuwing*. Zoetermeer: Meinema, 2003.
  - Grethlein, Christian, *An Introduction to Practical Theology*. Waco: Baylor University Press, 2016.
  - Swinton, John and Mowat, Harriet, *Practical Theology and Qualitative Research*. London: SCM Press, 2013.
- Spiritualistiek:*
- McGrath, Alister, *Christelijke spiritualiteit*. Kampen: Kok, 2002 (Engelse uitgave: *Christian spirituality. An introduction*. Oxford, UK, Malden, Mass.: Blackwell Publishers, 1999).
  - Hoek, J., *Gereformeerde spiritualiteit. Een actuele bezinning*. Heerenveen: Groen 2012.
- Bijzonderheden**
- Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-4'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Canoniek Nieuwe Testament

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT2-CanNT
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	3,75 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / blok 2
<i>Tentamendata</i>	27 januari, herkansing 14 april	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 t/m 5 voldoende hebben afgerond

- Leerdoelen**
- De student:
- kan de eigen aard van het Nieuwe Testament als tweede deel van de Bijbel en de gereformeerde theologische uitgangspunten met betrekking tot de canoniek van het Nieuwe Testament omschrijven;
  - kan initieel enkele elementaire inleidingsvragen per nieuwtestamentisch Bijbelboek (Evangelien, Handelingen, Brieven, Openbaring) uiteenzetten en deze op grond van eigen overtuiging kritisch evalueren;
  - kan in hoofdlijn het onderzoek naar de wordingsgeschiedenis van het Nieuwe Testament weergeven; dit betreft de nieuwtestamentische canon in zijn geheel en in het bijzonder de synoptische evangeliën;
  - kan elk van de evangeliën typeren naar zijn eigen aard, de verschillende accenten daarin per Bijbelboek benoemen en de achtergronden daarvan verklaren;
  - is in staat om van de inhoud van elk nieuwtestamentisch boek enkele hoofdlijnen te reproduceren;
  - weet waar hij materiaal voor verdere bestudering van inleidingsvragen kan vinden;
  - maakt initieel kennis met de nieuwtestamentische apocriefen (m.n. apocriefe evangeliën).

Eindtermen 1, 2a, 2b, 3a, 5a, 5b, 6a

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

- Studielast** Hoor- en werkcolleges 13,5 uur
(colleges n.a.v. enkele belangrijke canonieke kwesties. Specifieke aandacht krijgen het synoptisch vraagstuk en nieuwere inzichten in de ontstaansgeschiedenis van de evangeliën. In de werkcolleges worden van tevoren opgegeven artikelen besproken en oefeningen gedaan in (Griekse) tekstvergelijking. Ook wordt eenmaal een mondelinge presentatie van de canoniek van een Bijbelboek voorbereid.)
Collegevoorbereiding 6 uur
Zelfstudie 85,5 uur
- Toetseisen**
- Bruggen, J. van, *Het evangelie van Gods zoon: Persoon en leer van Jezus volgens de vier evangeliën*. Kampen: Kok, 1996, hfdst. 8 (p. 186-207). [21 p. cat. 1/2 → 5 uur]
  - Hays, Richard B., *Achteruit lezen: Jezus ontdekken in het Oude Testament*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2016, hfdst. 1, 2, 3, 6. [89 p. cat. 2/3 → 14,5 uur]
  - Naselli, Andrew D., *Introducing the New Testament*. Grand Rapids: Zondervan, 2010. [160 p. cat. 1/2 → 40 uur]
  - Versteeg, J.P., *Evangelie in viervoud: Een karakteristiek van de vier evangeliën*. Kampen: Kok, 1980 of later. [130 p. cat. 2 → 26 uur]
  - Collegestof.
- Aanbevolen literatuur**
- Achtemeier, P.J. e.a., *Introducing the New Testament: Its Literature and Theology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2001.
  - Aune, David E. (ed.), *The Blackwell Companion to the New Testament*. Malden/Oxford: Wiley-Blackwell, 2010.
  - Bauckham, Richard, *Jesus and the Eyewitnesses: The Gospels as Eyewitness Testimony*. Grand Rapids: Eerdmans, 2006.
  - Bockmuehl, Markus and Donald A. Hagner (eds.), *The Written Gospel*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.
  - Bruggen, J. van, *Het kompas van het christendom: Ontstaan en betekenis van een omstreden bijbel*. Kampen: Kok, 2003.
  - Carson, D.A. and D.J. Moo, *An Introduction to the New Testament (Second Edition)*. Grand Rapids: Zondervan, 2005.
  - Helyer, Larry R., *Exploring Jewish Literature of the Second Temple Period: A Guide for New Testament Students*, Christian Classics Bible Studies. Downers Grove: IVP Academic, 2002.
  - Marksches, Chr. (ed.), *Antike christliche Apokryphen, I. Band, Evangelien und Verwandtes*. Tübingen: Mohr Siebeck, 2012.
  - Perkins, Pheme, *Introduction to the Synoptic Gospels*. Grand Rapids: Eerdmans, 2007.
  - Woude, A.S. van der (red.), *Bijbels Handboek, 3: Het Nieuwe Testament*. Kampen: Kok, 1987, hfdst. 6.

Canoniek Oude Testament

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Module-code</i>	BT2-CanOT
<i>Toetsvorm</i>	Groepspresentatie en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / blok 2
<i>Tentamendata</i>	13 januari, herkansing 24 maart	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1 t/m 3

- Leerdoelen**
- De student:
- kan de eigen aard van het Oude Testament als eerste deel van de Bijbel en de gereformeerde uitgangspunten met betrekking tot de canoniek van het Oude Testament omschrijven;
  - verwerft zich elementaire kennis van de inleidingsvragen per oudtestamentisch Bijbelboek (of groep van Bijbelboeken) en kan deze mede op grond van eigen overtuiging kritisch evalueren;
  - kan in hoofdlijn het onderzoek naar de wordingsgeschiedenis van het Oude Testament (dit betreft zowel de oudtestamentische canon in zijn geheel als de afzonderlijke Bijbelboeken) weergeven;
  - weet waar hij materiaal voor verdere bestudering van inleidingsvragen kan vinden.

<i>Eindtermen</i>	2a, 2b, 5a, 5b, 6a
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges over de vragen van de algemene canoniek (problematiek van de afsluiting en de grenzen van de canon, het gezag, de groei en de eenheid van de canon) 4,5 uur Werkcolleges, te besteden aan enkele problemen uit de bijzondere canoniek (groepjes studenten leiden hiertoe een bespreking met powerpointpresentatie) 9,5 uur Zelfstudie: literatuurtentamen 56 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Vriezen, Th.C. en A.S. van der Woude, <i>Oud-Israëlitische en vroegjoodse literatuur</i>. Kampen: Kok, 2000¹⁰, 121-392. [270 p. cat. 1/2 → 52 uur] ◦ Collegedictaat. [→ 4 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Arnold, B.T., <i>Introduction to the Old Testament</i>. Cambridge: University Press, 2014. - Beckwith, R., <i>The Old Testament Canon of the New Testament Church and its Background in Early Judaism</i>. London: SPCK, 1985. - Hess, Richard S., <i>The Old Testament: A Historical, Theological, and Critical Introduction</i>. Grand Rapids: Baker Academic, 2016. - Treballe Barrera, J.C., <i>The Jewish Bible and the Christian Bible: An Introduction to the History of the Bible</i>. Leiden: Brill, 1998. - Zenger, E. e.a. (Hrsg.), <i>Einleitung in das Alte Testament</i>. Stuttgart: Kohlhammer, 2015⁹.

Ethiek 2: Fundamentele ethiek

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Module-code</i>	BT2-Eth2-FEth
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / blok 2
<i>Tentamendata</i>	6 januari, herkansing 31 maart	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	Verwerven van kennis van en inzicht in de wijze waarop de Bijbel spreekt over moraal, en hoe de theologische ethiek zich op de Schrift kan en mag beroepen.
<i>Eindtermen</i>	1 t/m 6
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren
<i>Studielast</i>	Hoor-/werkcolleges 9 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Grenz, Stanley J., <i>The Moral Quest: Foundations of Christian Ethics</i>. Leicester: InterVarsity Press, 1997, 59-302. [243 p. cat. 3 → 35 uur] ◦ Wogaman, J. Philip, <i>Moral Dilemmas: An Introduction to Christian Ethics</i>. Louisville: Westminster John Knox Press, 2009. [161 p. cat. 3 → 23 uur] ◦ Collegedictaat. [→ 3 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Banner, Michael, <i>Christian Ethics: A Brief History</i>. Malden: Willy Blackwell, 2009. - Douma, J., <i>De Tien Geboden: Handreiking voor het christelijk leven</i>. Kampen: Van den Berg, 1992. - Lalleman-de Winkel, H., <i>Van levensbelang: De relevantie van de oudtestamentische ethiek</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 1999.

Exegese Nieuwe Testament 1

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT2-ExNT1
<i>Toetsvorm</i>	Groepsverslag	<i>Omvang</i>	1,25 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / blok 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 2	<i>Instapeis</i>	Bijbel in Context en Inleiding exegese met een voldoende afgerond en colleges Grieks 5 gevolgd

Leerdoelen

De student:

- verwerft initiële vaardigheden in de uitleg van het Nieuwe Testament. De in de module Inleiding exegese NT verworven kennis en vaardigheden worden toegepast en verder ontwikkeld;
  - krijgt in hoorcolleges inzicht in het exegetische proces;
  - oefent in groepswork in het zelfstandig exegetiseren van een opgegeven perikoop;
  - weet daarin op een vruchtbare manier met anderen samen te werken;
  - leert het verworven inzicht in de perikoop adequaat en relevant te presenteren;
- De keuze van de perikopen is zodanig gevarieerd dat in het geheel van het curriculum de diverse nieuwtestamentische boeken en hoofdgenres aan de orde komen.

Eindtermen

1, 2a, 2b, 3a, 5a, 5b, 6a, 8

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Werkcolleges 4,5 uur
Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepsworkstuk 21,5 uur

Aanbevolen literatuur

- Berger, Klaus, *Exegese des Neuen Testaments : Neue Wege vom Text zur Auslegung*. Heidelberg: Quelle & Meyer, 1991.
- Ebner, Martin und Bernhard Heiniger, *Exegese des Neuen Testaments: Ein Arbeitsbuch für Lehre und Praxis*. Paderborn: Ferdinand Schöningh, 2018⁴.
- Fee, Gordon D., *Exegese van het Nieuwe Testament: Een praktische handleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2001.
- McKnight, Scot, *Introducing New Testament Interpretation*. Grand Rapids: Baker, 1996.
- Schnelle, Udo, *Einführung in die neutestamentliche Exegese*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2014.
- Op Teams wordt een lijst met aanbevolen commentaren aangeboden.

Bijzonderheden

- De hoor- en werkcolleges Exegese NT 1 en Exegese NT 2 worden gecombineerd.

Grieks 5

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT2-Gr5
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT2 / blok 2
<i>Tentamendata</i>	18 januari, herkansing 7 april	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1-4 afgerond

Leerdoelen

De student consolideert zijn kennis van de Griekse grammatica en is in staat onderdelen hiervan uit te leggen (kennis) en aan te wijzen in de teksten (inzicht). Verder maakt de student kennis met de teksten van enkele evangelienschrijvers en is hij aan het eind van de periode in staat de Griekse zinnen in deze teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/

inzicht). Daarnaast kan hij aangeven hoe verschillende Bijbelvertalingen met de Griekse grondtekst zijn omgegaan en is hij in staat een stukje ongeziene tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

<i>Eindtermen</i>	3a
<i>Leerlijnen</i>	Praktische vaardigheden, kritisch analyseren en synthetiseren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges, instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 24 uur Zelfstudie 28 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Actieve participatie tijdens colleges. ◦ Tentamen: <ul style="list-style-type: none"> - Marcus 1 en Johannes 15 - Nader op te geven paragrafen uit: Hensels, P.M., <i>Nieuwtestamentisch Grieks: Een beknopte grammatica</i>. Bussum: Uitgeverij Coutinho, 2008.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Bauer, W., <i>Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur</i>. Berlin e.a.: de Gruyter, 1988⁶. - Blass, F. e.a., <i>Grammatik des neutestamentlichen Griechisch</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later. - Decker, R.J., <i>Mark 1-8: A Handbook on the Greek Text</i>: Waco, Texas: Baylor University Press, 2014. - Louw, J.P. and E.A. Nida, <i>Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains</i>. New York: United Bible Societies, 1988 of later. - Murre, J.A., <i>Lexicon Nieuwe Testament</i>. Vught: Skandalon, 2016³. - Nestle, E. & K. Aland, <i>Novum Testamentum Graece</i>. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸ (verplicht aanschaffen). - Novakovic, L., <i>John 11-21: A Handbook on the Greek Text</i>. Waco, Texas: Baylor University Press, 2020.

Praktische theologie 2: Catechetik/Poimeniek

<i>Docent</i>	Drs. L. Snoek en dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	BT2-PT2-Cat/Poim
<i>Toetsvorm</i>	<i>Catechetik:</i> Werkstuk <i>Poimeniek:</i> Portfolio met daarin de uitwerking van de verschillende toetsopdrachten	<i>Omvang</i>	2,5 EC (1,25 EC Catechetik en 1,25 EC Poimeniek)
<i>Tentamenduur</i>	<i>N.v.t.</i>	<i>Periode</i>	BT2 / blok 2
<i>Tentamendata</i>	<i>N.v.t.</i>	<i>Colleges</i>	<i>Catechetik:</i> 5 x 2 college-uren <i>Poimeniek:</i> 2 x 1 college-uur per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. <i>Catechetik en Poimeniek:</i> Laatste dag tentamenperiode blok 2.	<i>Instapeis</i>	<i>Catechetik:</i> Praktijkplek t.b.v. stagelessen <i>Poimeniek:</i> Psychologie en PPV

<i>Leerdoelen</i>	<i>Catechetik:</i> De student: <ul style="list-style-type: none"> - verwerft inzicht in het karakter en de doelstellingen van de catechese; - neemt kennis van pedagogische en didactische beginselen, toegepast op catechese; - ontwikkelt vaardigheden om op een pedagogisch en didactisch verantwoorde wijze catechisatielessen voor te bereiden, te geven en te evalueren. <i>Poimeniek:</i> De student: <ul style="list-style-type: none"> - heeft kennis van de belangrijkste stromingen op het gebied van het pastoraat;
-------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - bouwt inzicht op in het specifieke karakter van pastorale zorg te midden van allerlei vormen van hulpverlening, alsmede de eigen aard van gereformeerd pastoraat; - verwerft initiële praktische vaardigheden m.b.t. het voeren van pastorale gesprekken.
<i>Eindtermen</i>	<p><i>Catechetiek:</i> 2, 5 t/m 8</p> <p><i>Poimeniek:</i> 2, 3b, 4a, 4c, 5b, 6a, 7a, 7b, 8</p>
<i>Leerlijnen</i>	<p><i>Catechetiek:</i> Kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden</p> <p><i>Poimeniek:</i> Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psychosociale attitude</p>
<i>Studielast</i>	<p><i>Catechetiek:</i> Colleges 7,5 uur Collegevoorbereiding 2,5 uur Zelfstudie 18 uur (incl. werkstuk, versie 1 van praktijkopdracht met verwerking van literatuur, zie voor versie 2 PT 3)</p> <p><i>Poimeniek:</i> Colleges (te besteden aan een inleiding in de poimeniek en een aantal belangrijke thema's in het pastoraat, organisatie en uitvoering van pastorale gesprekken, het omgaan met pastorale situaties aan de hand van verschillende casussen) 4,5 uur Collegevoorbereiding 4,5 uur Praktische opdracht en zelfstudie (het voeren van pastorale gesprekken en daarvan schriftelijk verslag doen, zie opdracht 1 en 2) 19 uur</p> <p><i>Catechetiek & Spiritualistiek</i> Stage 14 uur</p>
<i>Toetseisen</i>	<p><i>Catechetiek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Kock, A. de e.a., <i>Altijd leerling: Basisboek catechetiek</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2011, hfdst. 1 t/m 10. [270 p. leesstof → 18 uur] <p><i>Poimeniek</i> De toetsing bestaat uit de volgende opdrachten voor het portfolio:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het schrijven van een werkverslag van een drietal pastorale gesprekken. - Het schrijven van een verslag van een korte casusstudie over een specifiek pastoraal terrein. - Het schrijven van een eindrapportage met daarin reflectieverslag over onderdelen van de bestudeerde literatuur. - Een eindgesprek. <p><i>Literatuur t.b.v. de opdrachten voor poimeniek (praktische theologie 2 en 3)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Kooi, Margriet van der en Kees van der Kooi, <i>Goed gereedschap is het halve werk: De urgentie van theologie in pastoraat en zielzorg</i>. Utrecht: Boekencentrum, 2017, 7-168. [161 p. cat. 3 → 15 uur] ◦ Meulen, H.C. van der (red.), <i>Liefdevol oog en open oor: Handboek pastoraat in de christelijke gemeente</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2010⁴, hfdst. 6 t/m 9. [168 p. cat. 3 → 15 uur] <p>N.B.: De toetsing betreft de uitwerking van alle opdrachten waaraan de student in blok 2-3 (Praktische Theologie 2-3) werkt. Zie ook de toetseisen bij PT3.</p>
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<p><i>Catechetiek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Meerveld, Hans, <i>Opbrengsten van jongerencatechese: Een kwalitatief empirisch onderzoek in vier protestantse geloofsgemeenschappen in Nederland</i>. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2018. - Verboom, W., <i>Leren kennen: Een visie op catechese vanuit het verbond</i>. Kampen: Kok, 1989.

Poimeniek:

- Assink, M. (red.), *De praktijk van het ambt: Handreiking aan nieuwe ambtsdragers*. Barneveld: De Vuurbaak, 2012.
- Blok, J., *Bitterzoet: Een handreiking voor zieken en hun omgeving*. Barneveld: Plateau, 2006.
- Bukowski, P., *De Bijbel ter sprake brengen: Een basisvraag in het pastoraat*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2003.
- Klein Kranenburg, E.S., *Trialoog: De Derde in het pastorale gesprek*. Den Haag: Boekencentrum, 1988.
- Kramer-Hasselaar, G., *In gesprek: Handreiking gespreksvoering in het pastoraat*. Utrecht: Kok, 2011.
- Koole, D. en W.H. Velema (red.), *Uit liefde tot Christus en Zijn gemeente: Een handreiking aan de ouderling*. Kampen: Kok, 1982.
- Pelt, J.W. van, *Pastoraat in trinitarisch perspectief: De samenhang tussen trinitarische en antropologische aspecten in het pastoraat*. Heerenveen: Groen, 1999.
- Rietberg, C. e.a., *Handboek voor kinder- en jeugdpastoraat*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2012.
- Smit, J., *Tot de kern komen: De kunst van het pastorale gesprek*. Kampen: Kok, 2006.
- Vries, R.J. de, *Gods Woord verandert mensen: Een praktisch-theologisch onderzoek naar het veranderingsconcept in de pastorale theologie van Eduard Thurneysen*. Gorinchem: Narratio, 2008.

- Bijzonderheden**
- Poimeniek moet in samenhang worden gezien met de modules psychologie en PPV.
  - Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-5'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.
  - De richtlijnen en formulieren ten behoeve van de 'stage catechetiek' en ook voor de 'stage poimeniek' zijn te vinden in de 'Stagenota Praktische theologie'.
  - De stage omvat 14 uur. Hieronder vallen voor catechetiek: het voorbereiden, bijwonen en verzorgen van catecheselessen. Het is aan de student hoe hij de stage-uren verspreidt over het studiejaar.
  - Voor de stage *poimeniek* voert de student in overleg met de stagebegeleider een aantal (minstens drie) zelfstandige gesprekken en woont enkele gesprekken bij in het kader van het bijzonder pastoraat. De student schrijft hiervan een verslag waarbij verantwoording wordt gegeven over het Bijbelgebruik, gebed en het eventuele gebruik van andere rituelen.

Exegese en Theologie Oude Testament 1

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Module-code</i>	BT2-ExThOT1
<i>Toetsvorm</i>	Groepswerkstuk en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / blok 3
<i>Tentamendata</i>	28 maart, herkansing 17 juni	<i>Colleges</i>	Wekelijks 2 hoorcolleges en 2 werkcolleges
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 3	<i>Instapeis</i>	Inleiding exegese, colleges Hebreeuws 1 t/m 4

Leerdoelen

De student:

- maakt via de exegetische analyse van een korte perikoop kennis met het proces van de exegese van het OT;
- verkrijgt inzicht in de basisprincipes van de exegese van het OT;
- verwerft initiële kennis van de discipline van de theologie van het OT;
- levert een bijdrage aan de vervaardiging van een exegetisch groepsrapport.

Eindtermen

1, 2a, 2b, 5a, 5b, 6a, 7b

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden

<i>Studielast</i>	Hoorcolleges over de exegese van een korte perikoop, met uitdieping van het theologische thema dat aan deze exegese gerelateerd is 9 uur Werkcolleges 9 uur Totale collegelast incl. voorbereiding 35 uur (inbegrepen: het in groepen vervaardigen van een eindwerkstuk, dat door de docent per groep wordt besproken) Zelfstudie voor tentamen 35 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Voorbereiden groepswerkstuk exegese van max. 2.500 wrd., met aandacht voor een eigen beargumenteerde vertaling; tekstkritiek; structuur, genre, historische achtergrond en literaire context; vers-voor-vers exegese. ◦ Schriftelijk tentamen: B.K. Waltke, <i>An Old Testament Theology: An exegetical, canonical, and thematic approach</i>. Grand Rapids: Zondervan, 2007, 405-511, 624-701, 805-827. [200 p. cat. 2/3 → 35 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Goldingay, J., <i>Old Testament Theology, I, II and III</i>. Downers Grove: Intervarsity Press, 2003, 2006 en 2009. - Gorman, M.J., <i>Elements of Biblical Exegesis: A Basic Guide for Students and Ministers. Revised and Expanded Edition</i>. Peabody: Baker Academic, 2009, 2010. - Hasel, G.F., <i>Old Testament Theology: Basic Issues in the Current Debate</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 1991⁴. - House, P.R., <i>Old Testament Theology</i>. Downers Grove: Intervarsity Press, 1998. - Stuart, D., <i>Old Testament Exegesis: A Handbook for Students and Pastors</i>. Louisville: Knox Press, 2001³. - Talstra, E., <i>Oude en nieuwe lezers: Een inleiding in de methoden van uitleg van het Oude Testament (Ontwerpen deel II)</i>. Kampen: Kok, 2002.
<i>Bijzonderheden</i>	De hoor- en werkcolleges Exegese en Theologie OT worden gelijktijdig aangeboden aan het BT2 en BT3. Het ene jaar wordt het eerste deel van Waltke's theologie bestudeerd, en het andere jaar het tweede deel van zijn theologie.

Geschiedenis Oud-Israël

<i>Docent</i>	Dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT2-GsOI
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / blok 3
<i>Tentamendata</i>	Herkansing 2020/2021 2 november 12 april, herkansing 28 juni	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Canoniek Oude Testament

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - kent de geschiedenis van Oud-Israël in hoofdlijn; - kan de eigen kenmerken van de oudtestamentische historiografie herkennen en benoemen; - kan zelfstandig-kritisch reflecteren op een historisch-kritische of biblicistische omgang met historiografisch-narratieve teksten.²
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 5a, 5b
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Zelfstudie (literatuurtentamen) 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Bekkum, K. van, "Het Oude Testament als historisch document", <i>Theologia Reformata</i> 46/4 (2003), 328-355. [27 p. cat. 2 → 5 uur] (full-text op Digibron.nl) ◦ Paas, S., "Het Oude Testament als religieus document", <i>Theologia Reformata</i> 46/4 (2003), 308-327. [20 p. cat. 2 → 4 uur] (full-text op Digibron.nl) ◦ Provan, Iain e.a., <i>A Biblical History of Israel</i>. Louisville: Westminster John Knox, 2015², 155-342; 343-409. [187 p. cat. 2/3 → 31 uur; 66 p. cat. 1/2 → 17 uur] ◦ Collegestof. [→ 4 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Arnold, B.T. and H.G.M. Williamson, *Dictionary of the Old Testament Historical Books*. Downers Grove: InterVarsity, 2005.
  - Schmidt, B. (ed.), *The Quest For The Historical Israel: Debating Archaeology and the History of Early Israel*. Archaeology and Biblical Studies 17. Leiden: Brill, 2007.

Hebreeuws 5

<i>Docent</i>	Dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT2-Hebr5
<i>Toetsvorm</i>	Woordjestoets, schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2,5 uur	<i>Periode</i>	BT2 / blok 3
<i>Tentamendata</i>	22 maart, herkansing 7 juli	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperi-ode blok 3	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 3 met goed gevolg afgelegd

- Leerdoelen*
- De student:
- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-4 verworven kennis en vaardigheden;
  - breidt zijn kennis uit van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;
  - breidt zijn kennis uit van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws (naamwoorden, werkwoorden);
  - heeft basale kennis van de aard van de Bijbels Hebreeuwse poëzie;
  - kan moeilijkere Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen 3, 5

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
 Collegevoorbereiding 22 uur (11 x 2 uur)
 Zelfstudie 10 uur
 Schriftelijk werkstuk 20 uur

- Toetseisen*
- Woordjestoets:*
- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012, Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 120 werkwoorden).
  - Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-7.
- Tentamen:*
- Syllabus syntaxis Bijbels Hebreeuws (selectie, door de docent op te geven).
  - Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012.
  - Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
  - Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 50 verzen).
- Schriftelijk werkstuk:*
- Een geannoteerde analyse en vertaling van enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel (totaal ong. 30 verzen, door de docent op te geven).

Te gebruiken - Zie onder Hebreeuws 4.

Integratiecolleges en themadagen

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	Ba2-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / blok 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	31 januari t/m 2 februari (themadagen) 19 en 20 april (integratie-colleges)

- Leerdoelen* Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.
- Eindtermen* 6a, 8
- Leerlijnen* Discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling
- Studielast* Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten.
Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
Eigen bijdragen door studenten.
Bijbelstudie.
- integratiecolleges 10 uur
- themadagen 18 uur
- collegevoorbereiding 2 uur
- Aanbevolen literatuur* Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.
- Bijzonderheden*
- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
  - Themadagen worden doorgaans elders in Nederland of een van de naburige landen gehouden. Gastsprekers worden uitgenodigd een lezing te geven over het centrale thema en ook worden in dat kader excursies georganiseerd. Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen zo mogelijk een reis naar Israël gepland.
  - Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht.
  - Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval het een symposium o.i.d. betreft door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.

Praktische theologie 3: Catechetik/Poimeniek

<i>Docent</i>	Drs. L. Snoek en dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	BT2-PT3-Cat/Poim
<i>Toetsvorm</i>	<i>Catechetik:</i> Werkstuk en reflectieverslag <i>Poimeniek:</i> Verslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC (1,25 EC Catechetik en 1,25 EC Poimeniek, waarvan 2 x 0,25 voor stage)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / blok 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	<i>Catechetik:</i> 1 x 3 college-uren (of 1 dagdeel) in de tweede helft van blok 3 <i>Poimeniek:</i> 6 x 1 college-uur
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. <i>Catechetik:</i> Eerste dag tentamenperiode blok 3 (reflectieverslag en werkstuk = praktijkopdracht met reflectie) <i>Poimeniek:</i> Laatste dag tentamenperiode blok 3.	<i>Instapeis</i>	<i>Catechetik:</i> Praktijkplek t.b.v. stagelessen <i>Poimeniek:</i> N.v.t.

Leerdoelen

Catechetik:

De student:

- verwerft inzicht in het karakter en de doelstellingen van de catechese;
- neemt kennis van pedagogische en didactische beginselen, toegepast op catechese;
- ontwikkelt vaardigheden om op een pedagogisch en didactisch verantwoorde wijze catechisatielessen voor te bereiden, te geven en te evalueren.

Poimeniek:

De student:

- heeft kennis van de belangrijkste stromingen op het gebied van het pastoraat;
- bouwt inzicht op in het specifieke karakter van pastorale zorg te midden van allerlei vormen van hulpverlening, alsmede de eigen aard van gereformeerd pastoraat;
- verwerft initiële praktische vaardigheden m.b.t. het voeren van pastorale gesprekken.

Eindtermen

Catechetik:

2, 5 t/m 8

Poimeniek:

2, 3b, 4a, 5b, 6a, 7a, 7b, 8

Leerlijnen

Catechetik:

Kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Poimeniek:

Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psychosociale attitude

Studielast

Catechetik:

Colleges 2,25 uur (spiegeling van praktijkervaringen aan college-inhouden van blok 2, aan theorie en aan andermans ervaringen)

Collegevoorbereiding 1,75 uur

Zelfstudie 18 uur (praktijkopdracht, inclusief spiegeling aan literatuur en verwerking van college-inhoud)

Reflectieverslag 6 uur

Poimeniek:

Colleges 4,5 uur

Collegevoorbereiding 4,5 uur

Zelfstudie, inclusief schrijven verslagen en eindverslag 19 uur

Catechetik & Poimeniek

Stage 14 uur

Toetseisen

Catechetik:

N.v.t.

Poimeniek:

De toetsing bestaat uit de volgende opdrachten voor het portfolio:

1. Het schrijven van een werkverslag van een drietal pastorale gesprekken;
2. Het schrijven van een verslag van een korte casusstudie over een specifiek pastoraal terrein;
3. Het schrijven van een eindrapportage met daarin reflectieverslag over onderdelen van de bestudeerde literatuur;
4. Een eindgesprek.

N.B.: De toetsing betreft de uitwerking van alle opdrachten waaraan de student in blok 2-3 (Praktische Theologie 2 en 3) werkt. Zie ook de toetseisen bij PT2.

Aanbevolen literatuur

Catechetik:

- Kock, A. de e.a., *Altijd leerling: Basisboek catechetik*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2011.
- Meerveld, Hans, *Opbrengsten van jongerencatechese: Een kwalitatief empirisch onderzoek in vier protestantse geloofsgemeenschappen in Nederland*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2018.
- Verboom, W., *Leren kennen: Een visie op catechese vanuit het verbond*. Kampen: Kok, 1989.

Poimeniek:

- Assink, M. (red.), *De praktijk van het ambt: Handreiking aan nieuwe ambtsdragers*. Barneveld: De Vuurbaak, 2012.
- Blok, J., *Bitterzoet: Een handreiking voor zieken en hun omgeving*. Barneveld: Plateau, 2006.
- Bukowski, P., *De Bijbel ter sprake brengen: Een basisvraag in het pastoraat*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2003.
- Klein Kranenburg, E.S., *Trialoog: De Derde in het pastorale gesprek*. Den Haag: Boekencentrum, 1988.
- Koole, D. en W.H. Velema (red.), *Uit liefde tot Christus en Zijn gemeente: Een handreiking aan de ouderling*. Kampen: Kok, 1982.
- Kramer-Hasselaar, G., *In gesprek: Handreiking gespreksvoering in het pastoraat*. Utrecht: Kok, 2011.
- Pelt, J.W. van, *Pastoraat in trinitarisch perspectief: De samenhang tussen trinitarische en antropologische aspecten in het pastoraat*. Heerenveen: Groen, 1999.
- Rietberg, C. e.a., *Handboek voor kinder- en jeugdpastoraat*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2012.
- Smit, J., *Tot de kern komen: De kunst van het pastorale gesprek*. Kampen: Kok, 2006.
- Vries, R.J. de, *Gods Woord verandert mensen: Een praktisch-theologisch onderzoek naar het veranderingsconcept in de pastorale theologie van Eduard Thurneysen*. Gorinchem: Narratio, 2008.

Stage

- De richtlijnen en formulieren ten behoeve van de 'stage catechetik' en ook voor de 'stage poimeniek' zijn te vinden in de 'Stagenota Praktische Theologie', zie Teams.
- De stage omvat 14 uur.

Voor de stage catechetik woont de student catechisatie-lessen van de mentor-catecheet bij en geeft zelf minimaal 3 catechisatielessen, zo mogelijk verdeeld over verschillende leeftijdsgroepen. In deze lessen voert hij ook de pedagogisch-didactische praktijkopdracht uit.

Voor de stage poimeniek voert de student in overleg met de stagebegeleider een aantal (minstens drie) zelfstandige gesprekken en woont enkele gesprekken bij in het kader van het bijzonder pastoraat. De student schrijft hiervan een verslag waarbij verantwoording wordt gegeven over het Bijbelgebruik, gebed en het eventuele gebruik van andere rituelen.

Bijzonderheden

Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-5'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Praktische theologie 4: Inleiding Homiletiek/Liturgiek

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater en dr. J. van der Knijff	<i>Module-code</i>	BT2-PT4-InlHom/Lit
<i>Toetsvorm</i>	2 papers	<i>Omvang</i>	2,5 EC (1,25 EC Homiletiek en 1,25 EC Liturgiek)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / blok 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 3	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:

- maakt tijdens een stage kennis met de praktijk van de eredienst in het algemeen en de prediking in het bijzonder;
- verwerft inzicht in de opbouw van de liturgie in verschillende soorten erediensten;
- kan theologisch de aard en het adres van de prediking karakteriseren en kan de homiletische consequenties daarvan trekken;
- kan verschillende preekstijlen typeren en homiletisch waarderen;
- kan zelfstandig analyseren en evalueren wat hij in de stagegemeente in de liturgie meemaakt, zowel wat het geheel van de liturgie betreft als de prediking in het bijzonder;
- kan tijdens de colleges zijn ervaringen in de stagegemeente mondeling presenteren;
- is in staat beknopt schriftelijk verslag te doen van zijn ervaringen aan de hand van de stageopdrachten in de 'Stagenota Praktische Theologie'.

Eindtermen 1, 2, 5, 6, 7

Leerlijnen Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psychosociale attitude

Studielast *Homiletiek:*
 Colleges 9 uur
 Collegevoorbereiding 6 uur
 Zelfstudie 7 uur
 Paper 6 uur

Liturgiek:
 Colleges 9 uur
 Collegevoorbereiding 6 uur
 Zelfstudie 7 uur
 Paper 6 uur

Stage 14 uur

Toetseisen

- Smelik, J., *Eredienstwaardig*, Woord & Wereld 80. Bedum: Woord en Wereld, 2009. [106 p. leesstof → 7 uur]
- Kater, M.J., *Een samenkomst om naar te verlangen: Over het verbazingwekkende van de kerkdienst*. Apeldoorn: De Banier, 2017. [100 p. leesstof → 7 uur]
- Paper 3 A4 (1.500 wrd.) Homiletiek waarin verslag wordt gedaan van de stageopdracht Homiletiek (zie Stagenota Praktische Theologie BT2), met verwerking van de collegestof en de hierboven genoemde leesstof (Smelik en Kater).
- Paper 3 A4 (1.500 wrd.) Liturgiek waarin verslag wordt gedaan van de stageopdracht Liturgiek (zie Stagenota Praktische Theologie BT2), met verwerking van de collegestof en de hierboven genoemde leesstof (Smelik en Kater).

Bijzonderheden Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-4'. Studiepunten worden toegekend als beide papers van dit onderdeel zijn ingeleverd en becijferd. Het eindcijfer van dit onderdeel is het gemiddelde van de cijfers van beide papers.

Theologie Nieuwe Testament (Evangelien, Openbaring)

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT2-ThNT-EvOp
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / blok 3
<i>Tentamendata</i>	4 april, herkansing 10 juni	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 t/m 5 voldoende hebben afgerond

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - krijgt een initieel overzicht over de belangrijkste theologische thema's uit de nieuwtestamentische godsopenbaring, met name in de Evangelien, Handelingen en het boek Openbaring; - kan enkele van deze thema's in onderlinge samenhang beschrijven; - kan relevante discussies omtrent de theologie van het Nieuwe Testament uit de geschiedenis van de exegese benoemen; - weet zich hierover initieel een mening te vormen en kan die verbinden met een gereformeerde visie op schriftuitleg.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 3a, 3b, 5a, 6a
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 13,5 uur (over een belangrijk theologisch thema uit de evangelien) Zelfstudie 56,5 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Stuhlmacher, P, <i>Biblische Theologie des Neuen Testaments, Band 1: Grundlegung. Von Jesus zu Paulus</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005³, 39-220. [180 p. cat. 1 → 56,5 uur] (deels op college besproken) ◦ Collegestof.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Baum, Armin en Rob van Houwelingen (red.), <i>Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's</i>. Utrecht: Kokboekencentrum, 2019. - Beasley-Murray, G.R., <i>Jesus and the Kingdom of God</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 1986. - Dunn, James D.G., <i>New Testament Theology: An Introduction</i>. Nashville: Abingdon, 2009. - Ladd, G.E., <i>A Theology of the New Testament</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 1993, rev. ed. - Marshall, I.H., <i>New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel</i>. Downers Grove: InterVarsity, 2004. - Schreiner, Th.R., <i>Magnifying God in Christ: A Summary of New Testament Theology</i>. Grand Rapids: Baker, 2010.

Algemene Kerkgeschiedenis 4: Calvin/calvinisme

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	BT2-AKg4-Cc
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, leesverslag en paper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / blok 4
<i>Tentamendata</i>	5 juli, herkansing 31 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator, voor einde tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Inleiding Kerkgeschiedenis en Kerkgeschiedenis 1 en 2

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - verwerft kennis van en inzicht in de geschiedenis van kerk en theologie van de zestiende eeuw, geconcentreerd op de gereformeerde traditie;
-------------------	---

- verkrijgt grondige kennis van de biografie en theologie van Johannes Calvijn en het zestiende-eeuwse calvinisme;
- kan zelfstandig bronteksten uit deze periode analyseren;
- is in staat om de relevantie te beoordelen van de eerstgenoemde doelstelling voor de huidige situatie van kerk en theologie;
- krijgt oog voor historische patronen en ontwikkelingen en met name voor de betekenis van het begrip 'reformatorisch';
- is in staat de opgedane kennis praktisch te maken voor prediking en pastoraat.

Eindtermen 1, 2, 3b, 4a, 5, 8

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, psychosociale attitude, onderzoeken, schrijven

Studielast Colleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

- Toetseisen*
- Lindberg, Carter (ed.), *The Reformation Theologians*. Oxford: Blackwell Publishers, 2002, hfdst. 10, 11, 13, 14. [45 p. cat. 2/3 → 7 uur]
  - Selderhuis, Herman J. (ed.), *Calvijn Handboek*. Kampen: Kok, 2008, hfdst. A I, B II 1, 2, 4-7, B III 1-4, C I 4, C II 1-3, 8, 9, 12, 13, C III 3, D I 3, 7, 8. [155 p. cat. 2 → 27 uur]
  - Collegestof.
  - Leesverslag (1.600-2.000 wrd.) van Herman J. Selderhuis, *Calvijn: Een mens dient God*. Utrecht: Kok, 2017. [260 p. leesstof → 13 uur] (Oorspronkelijke uitgave: *Calvijn: Een mens*. Kampen: Kok, 2008. Engelse uitgave: *John Calvin: A pilgrim's life*. Downers Grove, IL/Nottingham: IVP Academic, 2009).
  - Paper 4-6 A4 (2.600-3.200 wrd.) over een tekst van een denker uit de calvinistische traditie (1535-1600) met een minimale omvang van 20 pagina's. Tekst wordt in onderling overleg gekozen. [→ 14 uur]

Dogmatiek 3: God de Vader

<i>Docent</i>	Dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	BT2-Dog3-GVd
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / blok 4
<i>Tentamendata</i>	23 juni, herkansing 26 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* De student:
- kan verschillende opvattingen weergeven over a. de godsleer, b. schepping; c. verbond; d. verkiezing;
  - is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden;
  - kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen;
  - kan een beredeneerde keuze maken in het debat over a. de methode van de godsleer, b. de aard van de schepping, c. de relatie verbond en verkiezing;
  - kan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritisieren vanuit Bijbelse gegevens;
  - kan complexe theologische teksten (op de bovengenoemde gebieden) samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.

Eindtermen 1, 2, 4a, 4c, 5, 6a

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 12 uur
Zelfstudie 49 uur

- Toetseisen tentamen*
- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 114-149, 189-228. [76 p. cat. 3 → 11 uur]

- Genderen, J. van, *Verbond en verkiezing*. Kampen: Kok, 1983², 9-103. [94 p. cat. 3 → 14 uur]
- Genderen, J. van en W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek*. Kampen: Kok, 1993², 120-143, 162-291 en 493-521. [183 p. cat. 2/3 → 31 uur minus 12 uur (voorbereiding colleges) → 19 uur]
- Collegestof. [→ 5 uur]

Praktische theologie 5: Missiologie/Evangelistiek 2: Missionaat (missionair-diakonale presentie)

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	BT2-PT5-Mis/Ev2-Mis
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio met daarin de uitwerking van de verschillende toetsopdrachten	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / blok 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Evangelistiek/Missiologie 1

- Leerdoelen*
- Het benoemen, beschrijven en onderscheiden wat de theologische vragen zijn waarvoor missionaire en missionair-diakonale initiatieven zich geplaatst zien.
  - Het reflecteren op mogelijkheden, kansen en problemen van missionaire en missionair-diakonale aanwezigheid in een stadssituatie.
- Eindtermen*
- 1, 2a, 3b, 4a, 4b, 4c, 5b, 6b, 7a, 7b, 8
- Leerlijnen*
- Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden
- Studielast*
- Colleges 4,5 uur (enkele introducerend colleges en een afsluitend college waarin een einddiscussie plaatsvindt met een of meerdere gasten uit het werkveld)
 Bezoeken in groepsverband van op zijn minst drie missionaire en missionair-diakonale initiatieven in Nederland in verschillende contexten met daaropvolgend een eerste persoonlijke rapportage (zie opdracht 1) 40 uur
 Groepsbespreking van de individueel opgedane ervaringen en gezamenlijke reflectie daarop, met een schriftelijke gezamenlijke rapportage daarvan waarin discussiepunten geformuleerd worden (zie opdracht 2) 8,5 uur
 Zelfstudie (literatuurstudie; zie opdracht 3) 9 uur
 Schrijven van een eindrapportage (zie opdracht 4) 8 uur
- Toetseisen*
- De toetsing bestaat uit de volgende opdrachten voor het portfolio:
1. Een schriftelijk verslag (maximaal 800 wrd.) van de eerste persoonlijke impressies van de afgelegde bezoeken vanuit de vragen: wat verrast? Wat roept vragen op? Wat is een eyeopener?
  2. Een gezamenlijk opgestelde schriftelijke rapportage (maximaal 1.500 wrd.) van de reflecterende bespreking in de groep, ter voorbereiding op de einddiscussie (met een daarbij gevoegd procesverslag waaruit ieders aandeel in de bespreking blijkt).
  3. Een reflectieverslag (maximaal 1.000 wrd.) van de individueel bestudeerde literatuur.
  4. Een eindverslag (maximaal 1500 wrd.) met daarin een weerslag van de belangrijkste leermomenten uit de bezoeken, de literatuur en de einddiscussie.
- Te bestuderen literatuur:
- Jochemsen, H. (red.), *'Als de tak wil bloeien...' Ontwikkelingssamenwerking in christelijk perspectief*. Amsterdam: Buijten en Schipperheijn Motief, 2018, 55-83. [28 p. cat. 3 → 3 uur]
  - Noort, G. e.a., *Als een kerk opnieuw begint: Handboek voor missionaire gemeenschapsvorming*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2008, 215-283. [68 p. cat. 3 → 6 uur]
- Aanbevolen literatuur*
- Keller, Tim, *Centrum Kerk: Het evangelie midden in je stad* (speciale Nederlandse editie onder redactie van Stefan Paas). Franeker: Van Wijnen, 2014.

- Paas, S., *De werkers van het laatste uur: De inwijding van nieuwkomers in het christelijk geloof en in de christelijke gemeente*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2003.

Grieks 6

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT2-Gr6
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT2 / blok 4
<i>Tentamendata</i>	14 juni, herkansing 24 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1-5 afgerond of eindexamen Grieks gedaan

Leerdoelen De student consolideert en verdiept zijn kennis van de Griekse syntaxis en is in staat onderdelen hiervan uit te leggen en aan te wijzen in de teksten. Hij maakt kennis met de Griekse tekst van Handelingen en is aan het eind van de periode in staat de Griekse zinnen in deze teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/ inzicht). Daarnaast kan hij aangeven hoe verschillende Bijbelvertalingen met de Griekse grondtekst zijn omgegaan en is hij in staat een stukje ongeziene tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden, kritisch analyseren en synthetiseren
Studielast Instructiecolleges 9 uur
 Collegevoorbereiding 24 uur
 Zelfstudie 37 uur

Toetseisen

- Actieve participatie tijdens colleges.
- Tentamen:
  - Handelingen 1, 2 en 16.
- Syntaxis-syllabus.

Aanbevolen literatuur

- Bauer, W., *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur*. Berlin e.a.: de Gruyter, 1988⁶.
- Blass, F. e.a., *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later.
- Culy, M.M. and M.C. Parsons, *Acts: A Handbook on the Greek Text*. Waco, Texas: Baylor University Press, 2003.
- Louw, J.P. and E.A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains*. New York: United Bible Societies, 1988 of later.
- Murre, J.A., *Lexicon Nieuwe Testament*. Vught: Skandalon, 2016³.
- Nestle, E. & K. Aland, *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸ (**verplicht aanschaffen**).
- Rijksbaron, A. e.a., *Beknopte Syntaxis van het klassiek Grieks*. Lunteren: Hermaion, 2000.

Integratiecolleges en themadagen

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT2-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / blok 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	31 januari t/m 2 februari (themadagen) 19 en 20 april (integratie-colleges)

Zie voor informatie over deze module pagina 67.

14. Schema Bachelor jaar 3 (BT3) – cohort 2019

European Credit Transfer System

MODULE	Bachelor 5 ^e semester		Bachelor 6 ^e semester		Cursusjaar EC
	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	
Integratiecolleges, Themadagen	-	-	X	X	X
Persoonlijke en professionele vorming	X	X	X	2,5	2,5
Master I/II kritiekcollege	X	X	X	X	X
Algemene Kerkgeschiedenis 5	-	-	2,5	-	2,5
Apologetiek	-	-	2,5	-	2,5
Bachelorproef/Methodologie	-	X	2,5	7,5	10
Bijbels-theologische exegese OT/NT	-	-	2,5	-	2,5
Dogmatiek 4	-	-	-	2,5	2,5
Exegese en Theologie OT 2	-	-	2,5	-	2,5
Exegese NT 2	-	2,5	-	-	2,5
Grieks 7	2,5	-	-	-	2,5
Hebreeuws 6, 7	2,5	-	-	2,5	5
Homiletiek, incl. praktische homiletiek	2,5	2,5	-	-	5
Judaïca/Kerk en Israël	2,5	-	-	-	2,5
Liturgiek	-	2,5	-	-	2,5
Nederlandse Kerkgeschiedenis 1, 2	2,5	2,5	-	-	5
Symboliek	2,5	-	-	-	2,5
Theologie NT (Paulus)	-	-	2,5	-	2,5
Keuzemodule*	-	5	-	-	5
TOTAAL	15	15	15	15	60

* Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzemodules pagina 93v aan het einde van de bachelor.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Persoonlijke en professionele vorming

<i>Docent</i>	J.W. van der Zande-de Roo	<i>Module-code</i>	BT3-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Gesprekken, opdrachten, reflectieverslagen en eindpaper	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde bachelor
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / blok 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt via de mail een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per collegeblok volgens apart rooster
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Het verwerven en vergroten van persoonlijke professionele vaardigheden en inzichten om het persoonlijke en beroepsmatige handelen van de student te ontwikkelen.
De student verwerft:

- kennis van de betekenis van het invloed hebben en macht uitoefenen;
- enige kennis van groepsdynamica en de betekenis hiervan voor zijn professionele handelen;
- kennis van zijn eigen grenzen en hoe hiermee om te gaan;
- inzicht in zijn persoonlijke levensloop en de kwaliteiten die deze hem heeft opgeleverd, inclusief valkuilen, allergieën en uitdagingen;
- inzicht en vaardigheid in het ontwikkelen van zijn leer- en zelfregulerend vermogen;
- inzicht en vaardigheid in het onderkennen van stress, stressoren en manieren om stress gezond te hanteren.

Eindtermen 8

Leerlijnen Schrijven, argumenteren en discussiëren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast Werkcolleges 12 uur
Gesprekken persoonlijk begeleider (2) 2 uur
Papers ter voorbereiding van de gesprekken, reflectieverslagen en eindopdracht t.b.v. portfolio 5 uur

Toetseisen

- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
- Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.
- Persoonlijk ontwikkelingsplan.
- Eindopdracht.

Aanbevolen literatuur

Invloed en macht

- Kessler, V. e.a., *Macht in de gemeente: Over machtsfiguren en machtsmisbruik in de kerk*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
- Mulder, M., *De logica van Macht*. Schiedam: Scriptum, 2004.
(<http://www.maukmulder.nl/gratis-boeken.php>)

Grenzen

- Cloud, Henry en John Twonsend, *Grenzen: Wanneer zeg ik ja, wanneer zeg ik nee, hoe bepaal ik mijn eigen grenzen*. Hoogblokland: Koinonia Uitgeverij, 1997.

Zie voor meer literatuur ook onder de betreffende kopjes bij Persoonlijke en professionele vorming van het eerste en tweede studiejaar.

Bijzonderheden - Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men SharePoint en de website.

Grieks 7

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT3-Gr7
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 1
<i>Tentamendata</i>	26 oktober, herkansing 11 januari	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1-6 afgerond of eindexamen Grieks gedaan

Leerdoelen De student leert omgaan met de woordenboeken van Bauer en Louw & Nida, en met de grammatica van Blass/Debrunner/Rehkopf. Daarnaast bestudeert hij de principes waarop het lexicon van Louw en Nida is gebaseerd en is in staat deze uit te leggen. Verder maakt de student kennis met de Griekse tekst van de brief van Paulus aan de Filippenzen en is aan het eind van de periode in staat de Griekse zinnen in deze teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/ inzicht). Daarnaast is hij in staat een ongeziene tekst van Paulus met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Instructiecolleges 9 uur (1,5 x 6)
Praktische opdracht 7 uur
Collegevoorbereiding 24 uur (6 x 4)
Zelfstudie 30 uur

Toetseisen

- Praktische opdracht over Bauer, Louw & Nida en BDR.
- Tentamen: Filippenzen 1 en 2 en Introduction van Louw & Nida.

Aanbevolen literatuur

- Bauer, W., *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur*. Berlin e.a.: de Gruyter, 1988⁶.
- Blass, F. e.a., *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later.
- Emde Boas, E. van e.a., *The Cambridge Grammar of Classical Greek*. Cambridge: Cambridge University Press, 2019.
- Louw, J.P. and E.A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains*. New York: United Bible Societies, 1988 of later.
- Murre, J.A., *Lexicon Nieuwe Testament*. Vught: Skandalon, 2016³ of later.
- Nestle, E. & K. Aland, *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸.
- Rijksbaron, A. e.a., *Beknopte Syntaxis van het klassiek Grieks*. Lunteren: Hermaion, 2000.
- Sumney, Jerry L., *Philippians: A Greek Student's Intermediate Reader*. Massachusetts: Hendrickson Publishers, 2007.
- Varner, William C., *Philippians: A Handbook on the Greek Text*. Waco, Texas: Baylor University Press, 2016.

Hebreeuws 6

<i>Docent</i>	Dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT3-Hebr6
<i>Toetsvorm</i>	Woordjestoets en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2,5 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 1
<i>Tentamendata</i>	19 oktober, herkansing 27 januari	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 1	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 4 met goed gevolg afgelegd

Leerdoelen De student:

- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-5 verworven kennis en vaardigheden;
- verdiept zijn kennis van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;

- breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden, werkwoorden);
- kan moeilijkere Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen

3, 5

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
 Collegevoorbereiding 33 uur (11 x 3 uur)
 Zelfstudie 19 uur

Toetseisen

Woordjetoets:

- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012, Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 140 werkwoorden).
- Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-8.

Tentamen:

- Syllabus syntaxis Bijbels Hebreeuws (selectie, door de docent op te geven).
- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012.
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 100 verzen).

Te gebruiken

- Zie onder Hebreeuws 4.

Judaïca/Kerk en Israël

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT3-Jud/KI
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 1
<i>Tentamendata</i>	9 november, herkansing 4 januari	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1 t/m 5 gevolgd

Leerdoelen

De student maakt kennis met het Jodendom, m.n. het rabbijnse Jodendom. Hij kan de hoofdlijn van de geschiedenis van de Tweede Tempelperiode weergeven, evenals van de belangrijkste literatuur uit die periode.
 De student bezint zich initieel op de relatie van Israël en de kerk, kan zich hierover het begin van een Bijbels gefundeerd oordeel vormen en weet dit te verbinden met de praktijk van de evangelieverkondiging onder Israël vandaag.

Eindtermen

1, 2a, 2b, 4b, 5a, 5b, 6a, 7b

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude

Studielast

Hoorcolleges 13,5 uur (met name inleiding in rabbijnse literatuur, hermeneutische regels, liturgie en bezinning op de verhouding kerk en Israël)
 Zelfstudie 56,5 uur (literatuurtentamen)

Toetseisen

- Hertog, G.C. den, *Gedeelde hoop: Israël en de kerk op de weg der verwachting*. Enschede: Willem de Zwijgerstichting, 2003. [45 p. cat. 3 → 6 uur]
- Mulder, M.C., 'Israël, een mysterie... Over de verhouding van Joden en heidenen in de gemeente van God', in Armin Baum en Rob van Houwelingen (red.), *Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's*. Utrecht: KokBoekencentrum, 2019, 95-109. [15 p. cat. 2 → 3 uur]
- VanderKam, J.C., *An Introduction to Early Judaism* (Grand Rapids: Eerdmans, 2001). [216 p. cat. 1/2 → 47,5 uur]
- Collegestof.

Aanbevolen literatuur

- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, hfdst. 9.
- Cohn-Sherbok, D., *Judaism: History, Belief and Practice*. London: Routledge, 2003.
- Evers, L., en J. Stodel, *Jodendom in de praktijk: Een heldere inleiding*. Amsterdam: Boekerij, 2011.
- Evers, R., *Talmoedisch Denken: De methodologie van de Talmoed en de dertien interpretatieregels van Rabbi Jisjmaël*. Amsterdam: Amphora, 1999.
- Goldberg, D.J. and J.D. Rayner, *The Jewish People*. London: Penguin, 1989.
- Nelis, J.T., 'Joodse literatuur uit de periode tussen Oude en Nieuwe Testament', in A.S. van der Woude (red.), *Bijbels Handboek, 2B: Tussen Oude en Nieuwe Testament*. Kampen: Kok, 1983 of later.
- Schäfer, P., 'Geschiedenis en godsdienst van het Palestijnse Jodendom vanaf Pompejus tot en met de opstand onder Bar Kochba', in A.S. van der Woude e.a. (red.), *Bijbels Handboek, 3: Het Nieuwe Testament*. Kampen: Kok, 1987 of later.
- Schechter, S., *Aspects of Rabbinic Theology*. New York: Schocken, 1961 en Edinburgh: Peabody, 1998.
- Schürer, E. and G. Vermes, *The History of the Jewish People in the Age of Jesus Christ (175 B.C.-A.C. 135)*, m.n. vol. I (Edinburgh: T&T Clark, 1987, over geschiedenis) en vol. II (Edinburgh: T&T Clark, 1986, over literatuur en stromingen).
- Versteeg, J.P., "Kerk en Israël volgens Romeinen 9-11", *Theologia Reformata* 34 (1991) 151-169. (<https://www.digibron.nl/viewer/collectie/Digibron/offset/3/zoekwoord/versteeg+kerk+en+israel/id/d68ba590dd9e411aa798cfd7e5853015>).
- Woude, A.S. van der, 'Geschiedenis en godsdienst van het Palestijnse Jodendom vanaf Alexander de Grote tot aan de komst van de Romeinen', in A.S. van der Woude e.a. (eds.), *Bijbels Handboek, 2B: Tussen Oude en Nieuwe Testament*. Kampen: Kok, 1983 of later.

Nederlandse Kerkgeschiedenis 1: 1500-1800

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke	<i>Module-code</i>	BT3-NedKg1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 1
<i>Tentamendata</i>	4 november, herkansing 6 januari	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen*
- Kennis van het ontstaan, de geschiedenis en de theologische ontwikkelingen van de kerk in de Nederlanden in de 16^e-18^e eeuw en inzicht in de eigen aard, betekenis en relevantie daarvan.
  - In staat zijn bronteksten uit de Nederlandse kerkgeschiedenis van deze periode historisch en theologisch te duiden en te analyseren.

Eindtermen

5, 6

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren

Studielast

Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 4 uur
Zelfstudie 57 uur

Toetseisen

- Selderhuis, H.J. (red.), *Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis*. Kampen: Kok, 2010², 219-361, 395-501. [250 p. cat. 2 → 50 uur]
- Collegestof. [→ 7 uur]

(Praktische) Homiletiek

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	BT3-(Prak)Hom
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten, schriftelijk tentamen en een preekvoorstel	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in blok 1 en 2,5 EC in blok 2)
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 1, 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	10 januari, herkansing 14 april 15 juni uiterste inleverdatum opdrachten portfolio 15 juli uiterste inleverdatum derdejaarspreek	<i>Colleges</i>	Gemiddeld 3 college-uren per week (aantal uur praktisch deel varieert gedurende deze blokken)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Diverse datums tussen februari en juli, zie Educator	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student leert verschillende aspecten van de *communicatie* van het Woord. Het gaat daarbij om het 'maakbare' van een toespraak c.q. preek, en het *eigene* van de prediking. De student:

- kent de belangrijkste Bijbelse noties inzake de communicatie van het Woord, in het bijzonder de prediking (kernwoorden, inhoud en doel);
- kent de belangrijkste elementen uit de communicatieleer die van belang zijn voor de vertolking van het christelijk geloof;
- kan uitleggen wat het betekent dat de prediking plaatsvindt in een eredienst, en de relatie tussen prediking en liturgie benoemen;
- kan de kernpunten van de principiële en praktische homiletiek beschrijven;
- kan de onderlinge verschillen tussen 'scholen' adequaat weergeven, waarderen en demonstreren;
- kan de eisen beschrijven waaraan een inleiding van een preek en andere vormen van communicatie van het Evangelie dienen te voldoen volgens de retorica;
- kan gebruikmaken van verschillende soorten bronnen om inleidingen te componeren;
- kent de voor- en nadelen van de verschillende structuren voor een preek en kan deze toepassen;
- verkrijgt inzicht in het preekvoorbereidingsproces (van tekst naar preek).

Eindtermen 2, 3, 5, 6, 8

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges 18 uur (9 uur blok 1; 9 uur blok 2)
Werkcolleges 10 uur (bijwonen en verwerking preekcolleges Barnabaskerk)
Collegevoorbereiding d.m.v. opdrachten en preekanalyse 20 uur
Preekvoorstel 24 uur
Literatuurstudie 68 uur

Deze studielast zal evenwichtig verdeeld worden over de beide blokken, doordat de hieronder vermelde homiletiek in het 1^e blok al zal worden doorgenomen aan de hand van opdrachten.

- Toetseisen*
- Immink, F.G., *Het heilige gebeurt: Praktijk, theologie en traditie van de protestantse kerkdienst*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2011, 16-59, 219-293. [117 p. cat. 3 → 12 uur]
  - Kremer, W., *Priesterlijke prediking*. Amsterdam: Ton Bolland, 1976 (in hoofdlijnen). [126 p. cat. 3 → 8 uur]
  - Leede, Bert en Ciska Stark, *Ontvouwen: Protestantse prediking in de praktijk*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2017. [304 p. cat. 3 → 40 uur]
  - Velema, W.H., "De plaats van de hoorder in de prediking", *Theologia Reformata* 37/I, II (1994). [27 p. cat. 2 → 4 uur]
(<https://www.digibron.nl/viewer/collectie/Digibron/offset/0/zoekwoord/velema+plaats+hoorder/id/397d8124b4c841c223cc6facfa62ed9a> én <https://www.digibron.nl/viewer/collectie/Digibron/offset/1/zoekwoord/velema+plaats+hoorder/id/5f882b883c745c3b6653396007b0b430>).
  - Collegestof. [→ 4 uur]

- Aanbevolen literatuur**
- Klippert, W., *Van tekst tot preek: Handboek voor de prediking*. Heerenveen: Groen, 1997.
  - Lloyd-Jones, D.M., *Preaching and Preachers*. Grand Rapids: Zondervan, 1971 (ook in Nederlandse vertalingen verkrijgbaar).
  - Murray, David, *How Sermons Work*. Carlisle: EP Books, 2011.
  - Olyott, Stuart, *Preaching Pure and Simple*. Bryntirion: Bryntirion Press, 2005.
  - Ruijter, Kees de, *Horen naar de stem van God: Theologie en methode van de preek*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2013.
  - Stott, J.R.W., *I believe in Preaching*. London: Hodder & Stoughton, 1982.
  - Trimp, C., *De preek: Een praktisch verhaal over het maken en houden van preken*. Kampen: Kok, 1986³.

Bijzonderheden Een deel van de opdrachten bestaat uit het bijwonen van preekcolleges in de Barnabaskerk voor MT1 en MT2.
 Het preekvoorstel wordt beoordeeld als goed, voldoende of onvoldoende. Bij een onvoldoende dient een nieuw preekvoorstel te worden ingeleverd.
 Het cijfer voor Homiletiek wordt bepaald door een gewogen gemiddelde van het schriftelijke tentamen (telt 75%) en de opdracht preekanalyse (telt 25%). Om de module af te kunnen sluiten dient voor het schriftelijke tentamen minimaal een 5,5 gehaald te worden; het gewogen gemiddelde dient ook minimaal een 5,5 zijn.

Symboliek

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Module-code</i>	BT3-Symb
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 1
<i>Tentamendata</i>	28 oktober, herkansing 21 januari	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen** De student:
- kan de taakstelling en inhoud van het vak symboliek beschrijven en interpreteren;
  - kan de theologische en historische achtergronden van de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel beschrijven;
  - kan de teksten van de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel op basis van een lezing in de oorspronkelijke talen interpreteren.
- Eindtermen** 1, 2a, 6a
- Leerlijnen** Kritisch analyseren en synthetiseren
- Studielast** Hoorcolleges 9 uur
 Collegevoorbereiding 4 uur
 Zelfstudie 57 uur
- Toetseisen**
- Kelly, J.N.D., *Early Christian Creeds*. Harlow: Continuum, 1985³, 205-262, 296-367. [128 p. cat. 2/3 → 21 uur]
  - Ruler, A.A. van, *Ik geloof: De twaalf artikelen van het geloof in morgenwijingen*. Nijkerk: Callenbach, 1968. [158 p. cat. 3 → 22 uur]
  - Westra, Liuwe H., *The Apostles' Creed: Origin, History, and Some Early Commentaries*. Turnhout: Brepols, 2002, 21-72, 403-407. [55 p. cat 2 → 11 uur]
  - Westra, Liuwe H., "How Did Symbolum Come to Mean 'Creed'?", *Studia Patristica* 45 (2010), 85-91. [7 p. cat. 1 → 2 uur] (artikel in TUA-bibliotheek aanwezig)
  - Collegestof. [→ 1 uur]

Exegese Nieuwe Testament 2

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT3-ExNT2
<i>Toetsvorm</i>	Groepsverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / blok 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 2	<i>Instapeis</i>	Nieuwe Testament 1 en Exegese NT 1

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verdiept zijn vaardigheden in de uitleg van het Nieuwe Testament; - bouwt hierin voort op de eerder verworven exegetische kennis; - krijgt tijdens de hoorcolleges verder inzicht in het exegetische proces; - oefent in groepswork in het zelfstandig exegetiseren van een opgegeven perikoop; - weet daarin op een vruchtbare manier met anderen samen te werken; - kan het verworven inzicht in de perikoop adequaat en relevant presenteren; - vervaardigt een eigen exegese van een perikoop (in overleg met de docent vast te stellen). <p>De keuze van de perikopen is zodanig gevarieerd dat in het geheel van het curriculum de diverse nieuwtestamentische boeken en hoofdgenres aan de orde komen.</p>
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 5a, 5b, 6a, 7b
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, psychosociale attitude
<i>Studielast</i>	<p>Hoorcolleges 9 uur</p> <p>Werkcolleges 4,5 uur</p> <p>Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepsworkstuk 21,5 uur</p> <p>Zelfstudie en paper 35 uur</p>
<i>Aanbevolen literatuur</i>	Zie bij Exegese Nieuwe Testament 1.
<i>Bijzonderheden</i>	De hoor- en werkcolleges Exegese NT 1 en Exegese NT 2 worden gecombineerd.

Liturgiek

<i>Docent</i>	Dr. J. van der Knijff	<i>Module-code</i>	BT3-Lit
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 2
<i>Tentamendata</i>	25 januari, herkansing 5 april	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan globaal het veld van de liturgie en de liturgiegeschiedenis beschrijven en ontwikkelingen analyseren; - heeft inzicht in wat het eigenlijke van liturgie is; - heeft inzicht in de Bijbels-theologische criteria voor het inrichten van de eredienst; - kan zelfstandig bronteksten uit de geschiedenis van de liturgie analyseren en duiden; - kan de verschillende onderdelen van de eredienst definiëren en de (betekenis van de) onderlinge relaties uitleggen; - kan de verworven inzichten en kennis op een verantwoorde wijze gebruiken voor het vormgeven van orden van dienst.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 5, 6
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden

<i>Studielast</i>	Hoor-/werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 6 uur Zelfstudie 55 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Oskamp, Paul en Niek Schuman (red.), <i>De weg van de liturgie: Tradities, achtergronden, praktijk</i> . Zoetermeer: Boekencentrum, 2001 ³ . [400 p. cat. 3 → 55 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Barnard, Marcel, <i>Tot Gods eer: Handreiking voor gesprekken over liturgie</i>. Utrecht: Boekencentrum, 2018. - Brienens, T., <i>Oriëntatie in de liturgie</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 1992. - Brienens, T., <i>Calvijn en de kerkdienst</i>. Heerenveen: Groen, 1999. - Jong, K.W. de, <i>Ordering van dienst: Achtergronden van en ontwikkelingen in de eredienst van de Gereformeerde Kerken in Nederland</i>. Baarn: Ten Have, 1996. - Jonker, H., <i>Liturgische oriëntatie: Gesprekken over de eredienst</i>. Pretoria: N.G. Kerkboekhandel [1977³]. - Kater, M.J., <i>Een samenkomst om naar te verlangen: Over het verbazingwekkende van de kerkdienst</i>. Apeldoorn: De Banier, 2017. - Knijff, Jaco van der, <i>Heilige gezangen: Herkomst, ontwikkeling en receptie van de lofzangen in het psalmboek van Dathenus en de 'Eenige Gezangen' in de Staatsberijming van 1773</i>. Apeldoorn: De Banier, 2018. - Knijff, Jaco van der, <i>Ons psalmboek: Achtergronden en gebruik van het kerkboek van 1773</i>. Apeldoorn: De Banier, 2021. - Luth, J. e.a. (red.), <i>Het kerklied: Een geschiedenis</i>. Zoetermeer: Mozaïek, 2001. - Karin Maag, <i>Lifting Hearts to the Lord: Worship with John Calvin in Sixteenth-Century Geneva</i>. Grand Rapids: William B. Eerdmans, 2016. - Poll, Evert W. van de, <i>Samen in de naam van Jezus: Over evangelische liturgie en muziek</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2009. - Rongen, G. van, <i>Met al de heiligen: Liturgie in hemel en op aarde</i>, 3 delen. Barneveld: De Vuurbaak, 1990. - Setten, C.R. van, "Tussen samenkomst en liturgie: Een observatie", in Ad van der Dussen e.a. (red.), <i>Evangelische theologie schrijft geschiedenis: 25 jaar evangelische theologische bezinning in Soteria</i>. Sliedrecht: Merweboek, 2009, 78-99 (eerder verschenen in <i>Soteria</i> 15/2 (juni 1998), 2-21). - Smelik, J., <i>Eredienstwaardig</i>, Woord & Wereld 80. Bedum: Woord en Wereld, 2009. - Smelik, Jan, <i>Gods lof op de lippen: Aspecten van liturgie en kerkmuziek</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2009. - Velden, M.J.G. van der e.a., <i>Als wij samenkomen: Liturgie in de gereformeerde traditie</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2000. - Vrijlandt, M.A., <i>Liturgiek</i>. Den Haag/Zoetermeer: Boekencentrum, 1992³. - Wegman, H.A.J., <i>Riten en mythen: Liturgie in de geschiedenis van het christendom</i>. Kampen: Kok, 1995².

Nederlandse Kerkgeschiedenis 2: na 1800

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. oerke	<i>Module-code</i>	BT3-NedKg2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 2
<i>Tentamendata</i>	18 januari, herkansing 12 april	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Nederlandse Kerkgeschiedenis 1 (1500-1800)

<i>Leerdoelen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Kennis van de geschiedenis en de theologische ontwikkelingen van de kerk in Nederland in de 19^e en 20^e eeuw en inzicht in de eigen aard, betekenis en relevantie daarvan. - Kennis van de kerkelijke kaart van Nederland en deze historisch en theologisch kunnen verklaren, met bijzondere aandacht voor de breedte en variatie van het gereformeerd protestantisme. - In staat zijn bronteksten uit de Nederlandse kerkgeschiedenis van deze periode historisch en theologisch te duiden en te analyseren.
-------------------	--

<i>Eindtermen</i>	5, 6
-------------------	------

<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 4 uur Zelfstudie 57 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Selderhuis, H.J. (red.), <i>Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis</i>. Kampen: Kok, 2010², 507-538, 552-602, 612-658, 667-680, 688-717, 739-777, 794-813, 864-928. [275 p. cat. 2 → 55 uur] ◦ Collegestof. [→ 2 uur]

(Praktische) Homiletiek

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	BT3-(Prak)Hom
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten, schriftelijk tentamen en een preekvoorstel	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in blok 1 en 2,5 EC in blok 2)
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 1, 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	10 januari, herkansing 14 april 15 juni uiterste inleverdatum opdrachten portfolio 15 juli uiterste inleverdatum derdejaarspreek	<i>Colleges</i>	Gemiddeld 3 college-uren per week (aantal uur praktisch deel varieert gedurende deze blokken)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Diverse datums tussen februari en juli, zie Educator	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module pagina 80.

Algemene Kerkgeschiedenis 5: Moderne Kerk- en theologie geschiedenis (World Christianity)

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	BT3-AKg5-ModKTg
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / blok 3
<i>Tentamendata</i>	Herkansing 2020/2021 8 november	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 3	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 1 en 2

Leerdoelen Kennis en inzicht verkrijgen in de hoofdlijnen van de moderne kerk- en theologiegeschiedenis (na 1750) voor een verantwoorde visie op de huidige plaats en de taken van kerk en theologie. De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.

Eindtermen 1, 2a, 2b, 3b, 4b, 4c, 5a 5b, 6a, 7a, 7b, 8

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, psychosociale attitude, onderzoeken, schrijven

Studielast Colleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie incl. leesverslag 52 uur

Toetseisen Leesverslag va 8-12 p. (5.000-6.000 wrd.) van:

- McCleod, Hugh, *The Cambridge History of Christianity, vol. 9: World Christianities c. 1914-c. 2000*. Cambridge: Cambridge University Press, 2006, hfdst. 3, 4, 6, 16, 18, 19, 22. [130 p.]
- Woodbridge, John D. and Frank A. James, III, *Church History Volume Two 'From Pre-Reformation to the Present Day'*. Grand Rapids: Zondervan, 2013, hfdst. 14-18, 20-22. [280 p.]

Bijzonderheden - Tijdens de colleges wordt een nader te bepalen boek besproken.

Apologetiek

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	BT3-Apol
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 3
<i>Tentamendata</i>	Herkansing 2020/2021 21 oktober 29 maart, herkansing 5 juli	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

De student:

- heeft kennis van de vragen die vanuit de samenleving aan het christelijk geloof gesteld worden en de diverse vraagstukken waarmee de apologetiek zich bezighoudt;
- kent argumenten voor en tegen bepaalde opvattingen van het christelijk geloof;
- heeft elementaire kennis van de geschiedenis van de apologetiek en de diverse 'scholen' en kan de verschillen en overeenkomsten in de diverse opvattingen over apologetiek uitleggen;
- kan bepaalde kritische vragen die aan het christelijk geloof gesteld worden herleiden tot bepaalde vooronderstellingen die daarbij een rol spelen en de verschillende wereldvisies onderscheiden en benoemen;
- ontwerpt in samenspraak met anderen een apologie als reactie op een actueel artikel c.q. boek.

Bij deze module komen aan de orde:

- de Bijbels-theologische lijnen;
- een overzicht van de verschillende opvattingen (apologetische 'scholen'): de methode, de inhoud en het doel van de apologetiek en de betekenis daarvan voor de 21^e eeuw;
- een kennismaking met enkele apologeten, zowel uit de geschiedenis van de vroege kerk als uit de laatste eeuw;
- een bezinning op enkele thema's uit de christelijke geloofsleer in het kader van een verantwoording: o.a. natuurlijke theologie, wonderen, uniciteit en exclusiviteit van het christelijk geloof. Op dit laatste onderdeel valt de nadruk tijdens de colleges.

Eindtermen

1, 2, 3b, 6, 8

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, schrijven

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Werkcolleges 4,5 uur (werken aan ontwerp 'apologie')
Collegevoorbereiding d.m.v. opdrachten 6,5 uur
Zelfstudie 50 uur

Toetseisen

- Bakker, H.A. e.a. (red.), *Verantwoord geloof: Handboek christelijke apologetiek*. Kampen: Brevier, 2014, 11-32, 63-88, 129-500. [400 p. cat. 3 → 44 uur]
- Collegestof. [→ 6 uur]
- De toets bestaat uit twee onderdelen:
  1. Een take-home-tentamen over de bestudeerde stof.
  2. Het schrijven van een apologie n.a.v. artikel of boek.

Aanbevolen Literatuur

- Beukel, A. van den, *De dingen hebben hun geheim: Gedachten over natuurkunde, mens en God*. Baarn: Ten Have, 1990.
- Beukel, A. van den, *Geen beter leven dan een goed leven: Over de kwaliteit van het bestaan*. Baarn: Ten Have, 1998.
- Biezeveld, K.E. e.a., *Wie God zegt... Spreken over God in een wereld zonder God*. Kampen: Kok, 2001.
- Fiedrowicz, M., *Apologie im frühen Christentum: Die Kontroverse um den christlichen Wahrheitsanspruch in den ersten Jahrhunderten*. Paderborn: Schöningh, 2000.
- Gollwitzer, H., *Die Existenz Gottes im Bekenntnis des Glaubens*. München: Kaiser, 1963 (Band 34 uit de reeks 'Beiträge zur evangelischen Theologie').
- Hoek, J. e.a. (red.), *Verantwoorde hoop: Apologetische thema's*. Heerenveen: Groen, 2011.
- Keller, T., *The Reason for God: Belief in an Age of Skepticism*. London: Hodder & Stoughton, 2008.

- Keller, T., *Bij je volle verstand: Een uitnodiging aan sceptici*. Franeker: Van Wijnen, 2017.
- Kolakowski, L., *Religie. Stel: er is geen God... Over God, de duivel, zonde en andere perikelen van de zogenaamde filosofie van de religie*. Hilversum: Gooi en Sticht, 1987.
- Markus, Arjan, *Adieu God: Over het afscheid van een persoonlijk God*. Zoetermeer: Meinema, 2010.
- McGrath, Alister, *Narrative Apologetics: Sharing the Relevance, Joy, and Wonder of the Christian Faith*. Grand Rapids: Baker Books, 2019.
- McGrath, Alister, *Handboek apologetiek: Communicatie van het christelijk geloof*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012.
- McGrath, Alister, *The Twilight of Atheism: The Rise and Fall of Disbelief in the Modern World*. New York: Doubleday, 2004.
- Paas, Stefan en Rik Peels, *God bewijzen: Argumenten voor en tegen geloven*. Amsterdam: Balans, 2013.
- Riessen, J.P. van, *Verlangen naar God in een verlaten cultuur: Proeve van een sceptische theologie*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1998.
- Smit, Meint, *Geloof in de toekomst – een terugblik met het oog op morgen*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2019.
- Spufford, Francis, *Dit is geen verdediging!* Baarn: Ten Have, 2013.

Een uitgebreide literatuurlijst wordt uitgereikt op de colleges.

Bachelorproef (incl. methodologie)

<i>Docent</i>	Een van de hoogleraren of docenten	<i>Module-code</i>	BT3-Bpr-M
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	10 EC (2,5 EC methodologie in blok 3 en blok 4)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / blok 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	De even collegeweek van beide blokken
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator.	<i>Instapeis</i>	Schrijfpdracht BT1 afgerond

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - is in staat tot een zelfstandige bronnenbestudering van een specifieke thematiek op het terrein van een van de theologische hoofddisciplines; - is in staat relevante theologische wetenschappelijke literatuur te analyseren en te beoordelen; - weet zijn bevindingen op wetenschappelijke wijze te beargumenteren en weer te geven in een goed gestructureerde schriftelijke rapportage.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 3, 5, 6a, 7b, 8
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Schriftelijk werkstuk 210 uur Methodologie 70 uur
<i>Scriptie-eisen</i>	Het werkstuk moet een omvang hebben van 20 à 30 pagina's (10.000 tot 15.000 wrd.), inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en bijlagen (volgens BGC).
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Zie bij Schrijfpdracht BT1 - Het scriptiereglement (op SharePoint en de website) - Beknopt en Goed Citeren (op SharePoint en de website)
<i>Bijzonderheden</i>	Tijdpad: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Eind oktober</i> Om te komen tot een evenwichtige verdeling over de vakgebieden, informeert het secretariaat bij de student naar voorkeur voor vakgebied(en) en begeleider(s). Indien gekozen wordt voor een oudtestamentisch onderwerp dient men bij het werkstuk exegetische (MT1) een nieuwtestamentisch onderwerp te kiezen, en omgekeerd.

- *December/januari*
De student formuleert een onderzoeksplan inclusief een conceptliteratuurlijst. Bespreking van het ingeleverde plan voor de bachelorproef en de daarbij behorende literatuurlijst met de begeleider.
Tweewekelijkse colleges methodologie en consultatie door dr. Rouwendal:
- *Week 1:*
De student formuleert een onderzoeksplan met literatuurlijst en legt die voor aan de begeleider.
Colleges methodologie en consultatie door dr. Rouwendal.
  - *College 1:*
Bespreking met de begeleider, in groepsverband, van het ingeleverde plan voor de bachelorproef en de daarbij behorende onderzoeksvraag en literatuurlijst. Een week voorafgaand aan de bijeenkomst uploaden de studenten hun werk op Teams, zodat medestudenten en de begeleider er kennis van kunnen nemen.
  - *College 2:*
Bespreking van de eerste, inleidende paragraaf, waarin de onderzoeksvraag, de deelvragen en de te volgen methode helder geformuleerd worden.
  - *College 4-6:*
Bespreking van het verdere onderzoek en de conclusie.
- *Juni*
Na goedkeuring door de begeleider inleveren van de definitieve versie van de bachelorproef ter beoordeling in de vergadering van het Coho. De definitieve versie dient zeven werkdagen voorafgaand aan de vergadering van het Coho in drievoud geprint ingeleverd te zijn bij het secretariaat. Ook wordt het werkstuk ingeleverd te worden via Educator. Na inlevering van de bachelorproef wordt een meezeer aangewezen, die samen met de begeleider en dr. Rouwendal een voorstel doet voor het cijfer (aan de hand van het beoordelingsformulier voor BT3, zie scriptiereglement), dat vastgesteld wordt in een vergadering van het Coho.
- Het ingevulde beoordelingsformulier (inclusief cijfer en feedback) ontvangt de student van zijn begeleider.

Bijbels-theologische exegese

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Module-code</i>	BT3-BThEx
<i>Toetsvorm</i>	Groepspresentatie en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 3
<i>Tentamendata</i>	22 maart, herkansing 14 juni	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1 t/m 5; Exegese OT en NT 1

- Leerdoelen* De student:
- verwerft initiële kennis inzake de relatie OT-NT;
  - ontwikkelt inzicht inzake OT-citaten in het NT;
  - maakt kennis met verschillende hermeneutische modellen inzake de relatie OT-NT;
  - oefent zich in de praktijk van Bijbels-theologische exegese van concrete teksten (receptie Psalm 16, Psalm 110 en Hosea 2 in NT).
- Eindtermen* 2a, 2b, 3a, 5a, 5b, 6a
- Leerlijnen* Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden
- Studielast*
- a) De twaalf colleges bestaan uit hoor- en werkcolleges, incl. voorbereiding: 14 uur
    - twee colleges over discipline en geschiedenis Bijbelse Theologie
    - twee colleges receptie OT-teksten in NT
    - twee colleges over Psalm 16 – exegese en receptie in NT
    - twee colleges over Bijbels-theologisch thema, bijv. ‘verzoening’ of ‘gerechtigheid’
    - twee colleges over receptie Psalm 110 in NT (gastcollege dr. C.P. de Boer)
    - twee colleges met presentaties studenten over E. Porter and Beth M. Stovell, *Biblical Hermeneutic: Five Views*. Downers Grove: IVP, 2012.
  - b) Schriftelijk literatuurtentamen, zelfstudie 56 uur

- Toetseisen** Schriftelijk tentamen:
- Alexander, T. Desmond and Brian S. Rosner (eds), *New Dictionary of Biblical Theology*. Leicester: IVP, 2000, 11-19. (C.H.H. Scobie, 'The History of Biblical Theology'), 72-80 (C.A. Evans, 'New Testament Use of the Old Testament') en 81-89 (G. Goldsworthy, 'Relationship of Old Testament and New Testament'). [24 p. cat. 1 → 8 uur]
  - Porter E. and Beth M. Stovell, *Biblical Hermeneutics: Five Views*. Downers Grove: IVP, 2012, ch. 1-5. [105 p, cat. 2 → 21 uur]
  - Richard Hays, *The Conversion of the Imagination: Paul as Interpreter of Israel's Scripture*. Grand Rapids: Eerdmans, 2005, introd., ch. 1-4, 8, 10 (pp viii-xvii, 1-84, 143-162, 190-201). [133 p. cat. 2 → 27 uur]
- Aanbevolen literatuur**
- Reeks *Jahrbuch für biblische Theologie*. Neukirch-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1986-2021.
  - Barr, J., *The Concept of Biblical Theology: An Old Testament Perspective*. London: SCM Press, 1999.
  - Moyise, Steve, *Paul and Scripture: Studying the New Testament Use of the Old Testament*. Grand Rapids: Baker, 2010.
  - Roscam Abbing, P.J., *Inleiding in de bijbelse theologie*. Amsterdam: Bolland, 1983.
  - Perdue, Leo G. a.o. (eds), *Biblical Theology: Introducing the Conversation*. Nashville: Abingdon, 2009.
- Bijzonderheden** Deze module wordt verdeeld tussen de docent OT (6 blokken) en de docent NT (6 blokken): de eerste drie weken OT en de laatste drie weken NT. Het tentamen wordt door beiden beoordeeld.

Exegese en Theologie Oude Testament 2

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Module-code</i>	BT3-ExThOT2
<i>Toetsvorm</i>	Groepswerkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 3
<i>Tentamendata</i>	28 maart, herkansing 17 juni	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week (2 hoor- en 2 werkcolleges)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 3	<i>Instapeis</i>	Inleiding exegese, Hebreeuws 1 t/m 4

- Leerdoelen** De student:
- maakt nader kennis met het proces van de exegese van het OT;
  - heeft inzicht in de principes van de exegese van het OT;
  - is in staat om in samenwerking met andere studenten een detailexegese van een perikoop te maken;
  - verwerft initiële kennis van de discipline van de theologie van het OT.
- Eindtermen** 1, 2a, 2b, 5a, 5b, 6a, 7b
- Leerlijnen** Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, psychosociale attitude, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden
- Studielast** Hoorcolleges over de exegese van een korte perikoop, met uitdieping van het theologische thema dat aan deze exegese gerelateerd is: 9 uur
Werkcolleges: 9 uur
Totale collegelast incl. voorbereiding: 35 uur (inbegrepen: het in groepen vervaardigen van een eindwerkstuk, dat door de docent per groep wordt besproken)
Zelfstudie voor tentamen: 35 uur
- Toetseisen**
- Voorbereiden groepswerkstuk exegese van max. 2.500 wrd., met aandacht voor een eigen beargumenteerde vertaling; tekstkritiek; structuur, genre, historische achtergrond en literaire context; vers-voor-vers exegese.
  - Schriftelijk tentamen: B.K. Waltke, *An Old Testament Theology: An exegetical, canonical, and thematic approach*. Grand Rapids: Zondervan, 2007, 405-511, 624-701, 805-827 [200 p. cat. 2/3 → 35 uur]

- Aanbevolen literatuur**
- Goldingay, J., *Old Testament Theology, I, II and III*. Downers Grove: Intervarsity Press, 2003, 2006 en 2009.
  - Gorman, M.J., *Elements of Biblical Exegesis: A Basic Guide for Students and Ministers. Revised and Expanded Edition*. Peabody: Baker Academic, 2009, 2010.
  - Hasel, G.F., *Old Testament Theology: Basic Issues in the Current Debate*. Grand Rapids: Eerdmans, 1991⁴.
  - House, P.R., *Old Testament Theology*. Downers Grove: Intervarsity Press, 1998.
  - Stuart, D., *Old Testament Exegesis: A Handbook for Students and Pastors*. Louisville: Knox Press, 2001³.
  - Talstra, E., *Oude en nieuwe lezers: Een inleiding in de methoden van uitleg van het Oude Testament* (Ontwerpen deel II). Kampen: Kok, 2002.

Bijzonderheden De hoor- en werkcolleges Exegese en Theologie OT 2 worden gelijktijdig aangeboden aan het BT2 en BT3. Het ene jaar wordt het eerste deel van Waltke's theologie bestudeerd, en het andere jaar het tweede deel van zijn theologie.

Integratiecolleges en themadagen

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT3-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / blok 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	31 januari t/m 2 februari (themadagen) 19 en 20 april (integratiecolleges)

Leerdoelen Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.

Eindtermen 6a, 8

Leerlijnen Discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling

Studielast Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten.
Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
Eigen bijdragen door studenten.
Bijbelstudie.
- integratiecolleges 10 uur
- themadagen 18 uur
- collegevoorbereiding 2 uur

Aanbevolen literatuur Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden

- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Themadagen worden doorgaans elders in Nederland of een van de naburige landen gehouden. Gastsprekers worden uitgenodigd een lezing te geven over het centrale thema en ook worden in dat kader excursies georganiseerd. Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen zo mogelijk een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht.
- Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval het een symposium o.i.d. betreft door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter

vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.

(Praktische) Homiletiek

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	BT3-(Prak)Hom
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten, schriftelijk tentamen en een preekvoorstel	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in blok 1 en 2,5 EC in blok 2)
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 1, 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	10 januari, herkansing 14 april 15 juni uiterste inleverdatum opdrachten portfolio 15 juli uiterste inleverdatum derdejaarspreek	<i>Colleges</i>	Gemiddeld 3 college-uren per week (aantal uur praktisch deel varieert gedurende deze blokken)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Diverse datums tussen februari en juli, zie Educator	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module pagina 80.

Theologie Nieuwe Testament (Paulus)

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT3-ThNT-Pau
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 3
<i>Tentamendata</i>	8 april, herkansing 1 juli	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Exegesevaardigheden Nieuwe Testament op bachelorniveau

Leerdoelen

De student:

- heeft kennis van en inzicht in de belangrijkste theologische thema's in de Paulinische literatuur;
- toont inzicht in de benadering van het *New Perspective on Paul*, weet daar een gefundeerde visie op te geven en deze te verbinden met grondbeginselen van de gereformeerde theologie;
- kan op basis van zijn kennis van enkele grondgedachten uit het *corpus Paulinum* een zelfstandige bijdrage aan theologische vragen leveren.

Eindtermen

1, 2a, 2b, 5a, 5b, 6a, 7b

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, samenwerken

Studielast

Hoor- en werkcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Ridderbos, Herman, *Paulus: Ontwerp van zijn theologie*. Kampen: Kok 1984⁵ of later, 40-170, 197-278. [211 p. cat. 2 → 41 uur]
- Stuhlmacher, P., *Biblische Theologie des Neuen Testaments*, Band 1: Grundlegung: Von Jesus zu Paulus. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005³, par. 17, 20. [57 p. cat. 1 → 18 uur]
- Collegestof. [→ 2 uur]

Aanbevolen literatuur

- Bruggen, Jakob van, *Paulus: Pionier voor de Messias van Israël*. Kampen: Kok, 2001.
- Dunn, James D.G., *The Theology of Paul the Apostle*. Edinburgh: T&T Clark, 1998.
- Marshall, I. Howard, *New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel*. Downers Grove, IL: IVP, 2004.
- Schreiner, Thomas R., *Paul, Apostle of God's Glory in Christ: A Pauline Theology*. Downers Grove, IL: IVP, 2001.

Bachelorproef (incl. methodologie)

<i>Docent</i>	Een van de hoogleraren of docenten	<i>Module-code</i>	BT3-Bpr-M
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	10 EC (2,5 EC methodologie in blok 3 en blok 4)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / blok 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	De even collegeweken van beide blokken
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator.	<i>Instapeis</i>	Schrijfpodricht BT1 afgerond

Zie voor informatie over deze module pagina 86.

Dogmatiek 4: God de Heilige Geest

<i>Docent</i>	Dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	BT3-Dog4-GHG
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 4
<i>Tentamendata</i>	Herkansing 2020/2021 14 oktober 17 juni, herkansing 27 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

De student:

- kan verschillende opvattingen weergeven over a. rechtvaardiging, b. heiliging, c. de orde van het heil, d. doop, e. Avondmaal, f. Israël, g. de ecclesiologie, h. de eschatologie;
- is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden;
- kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen;
- kan een beredeneerde keuze maken in het debat over a. de aard van de rechtvaardiging, b. de legitimiteit van de kinderdoop, c. de aard van de sacramenten, d. de vragen rond de orde van het heil, e. de plaats van Israël, de verwachting van de kerk;
- kan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritisieren vanuit Bijbelse gegevens;
- kan complexe theologische teksten op de bovengenoemde gebieden samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.

Eindtermen

1, 2, 4a, 4c, 5, 6a

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 12 uur
Zelfstudie 49 uur

Toetseisen tentamen

- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 309-344; 517-678. [196 p. cat. 3 → 24 uur minus 6 uur (voorbereiding colleges) → 18 uur]
- Genderen, J. van en W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek*. Kampen: Kok, 1993², 522-795. [273 p. cat. 3 → 34 uur minus 6 uur (voorbereiding colleges) → 28 uur]
- Collegestof. [→ 3 uur]

Hebreeuws 7

<i>Docent</i>	Dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT3-Hebr7
<i>Toetsvorm</i>	Woordjestoets en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2,5 uur	<i>Periode</i>	BT3 / blok 4
<i>Tentamendata</i>	28 juni, herkansing 24 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 5 met goed gevolg afgelegd

Leerdoelen De student:

- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-6 verworven kennis en vaardigheden;
- verdiept zijn kennis van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;
- breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden, werkwoorden);
- kan moeilijkere Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen 3, 5

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden

Studielast Hoor-, werk- en instructiecolleges 9 uur
 Collegevoorbereiding 24 uur (6 x 4 uur)
 Zelfstudie 37 uur

Toetseisen *Woordjestoets:*

- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012, Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 160 werkwoorden).
- Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-9.

Tentamen:

- Syllabus syntaxis Bijbels Hebreeuws (selectie, door de docent op te geven).
- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012.
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 100 verzen).

Te gebruiken - Zie onder Hebreeuws 4.

Integratiecolleges en themadagen

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT3-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / blok 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	31 januari t/m 2 februari (themedagen) 19 en 20 april (integratiecolleges)

Zie voor informatie over deze module pagina 89.